

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos poszt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, január 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelk:** Helytelen uton.
- A képviselőház ülése.**
- A kereskedelmi- és iparkamarából.**
- Váltóhamisító képviselőjelölt.**
- Szerbiai esendélet.**
- A politikai helyzet.**
- Székhámos asszaltbetyárok.**
- Vadászok öröme.**
- Pichler Győző temetése.**
- Ház év a fegyházban.**
- Kilátás vámbátorúra.**
- Tárca: A szabadrábás. Irta: Eötvös Károly.**
- Begény-Csarnok: Az Antikrisztus csodái. Irta: Lagerlöf Zolma.**

Helytelen uton.

Arad, január 29.

A miniszterelnök a képviselőház mai ülésén Madarász József egy közbeszólására kijelentette, hogy ő éppen nem kínálta a tegnapi beszédében a békét. Ő csak figyelmeztetni kívánta az ugynevezett harcsokat, lássák be, hogy *helytelen uton* járnak s a nemzetet az obstrukcióval végső veszedelembé döntik.

Nagyon csekély észbeli tehetség kell ahhoz, hogy a miniszterelnök e kijelentésének igaz voltát bárki is belássa. Az obstrukciónál, mint parlamentli fegyverről lehet kinek-kinek nagyon különböző felfogása. Igen sokat lehetne annak abszolút létjogosultsága mellett, vagy ellen írni, hatásaiban azonban egy oly evidens és eminens veszedelmeket rejt, hogy itt már a vélemények alig térők, úgy, hogy azt eredményeiben mindenki elítéli.

A parlamenti obstrukció első eredménye a törvényen kívüli állapot, az ex-lex, amelynek káros, veszedelmes és az egész ország lakosságára kiszámíthatatlan hátránnyal járó következményeire sporadikusan több ízben rámutattunk.

Ha egy kissé összegezzük az elmúlt év ebbeli hatásait, oly szembezők s nem esupán a kormányzást gátló, hanem az állampolgárok egész társadalmi életére elijesztő eredményeket találunk, hogy még a legfanatikusabb obstrukciónak is el kell magát szégyenelnie.

Nevezetesen az obstrukció okozta, hogy a három évet kiszolgált katonák időn túl visszatartattak s itt jól meg kell jegyezni: nem retorziókép, hanem állami közszükségletből, aminek további eredménye sok helyen a katonai fegyelmeglazulása, fegyelmegsértések és ezzel kapcsolatosan az állam védképességének csökkenése.

Az obstrukció okozta a kenyérkereső pórtartalékosok tényleges szolgálatra való behívását és ebből kifolyólag a társadalmi jótékonyosság és a községi szegényalapok fokozott igénybe vételét.

Az obstrukció okozta, hogy az ex-lex ideje alatt jog- és bélyeg illeték kiszabható és behajtható nem volt, az állami adók kivethetők és behajthatók nem voltak, amiből, még ha utólag a kivetés és behajtás meg is történik, az állampénzügy tetemes megesonkítása következik.

Az obstrukció okozta, hogy az államháztartás bizonytalan helyzete miatt az ál-

lami tisztviselőkre és így ezernyi ezer magyar családra anyagi károsodás származott, miután fizetésrendezésük során a díjtáblázatok megnyirbálása semmi esetre sem javadalmazásaik aránytalan *nagysága*, hanem az állam fizetési-képességének gyöngülése folytán történt.

Az obstrukció okozta, hogy az adóhátralékok tetemes felszaporodása nem esupán az állami pénzkészletek és állampénzügyi indokolatlan csökkenését vonja maga után, hanem hogy sokan, akik akár politikai korlátoltságuknál fogva, akár egyszerűen nógatás híján, lustaságból köztelherviselési kötelezettségüknek eleget nem tesznek: az összeszaporodó köztartozásokat csak vagyonuk aránytalan megterhelése, vagy elvesztegetése mellett tudják majd fedezni.

Az obstrukció okozta az a nehezen számszerűsíthető, de roppant jelentékeny kincstári károsodást, ami az ex-lex tartalma alatt üzött adóköteles foglalkozások el nem vonása, késedelmi kamatok elvesztése és az adózás körüli csoportos teendők negligálásából az államra hárul.

Az obstrukció okozta, hogy a községek költségvetéseiket rendes módon és időben el nem készíthették s a községi pótdadók nem az 1903., hanem az 1902. évi adóalapon vetteknek csak ki, minek folyománya, hogy a legtöbb község az állampolgárok, a lakosság érdekében köteles a szükséges kiadásokat vagy elhagyni, vagy terhes kölcsönökkel kénytelen fedezni.

Az obstrukció okozza azt a százalmas

A szabadrábás.

Irta: Eötvös Károly.

A bíróság, ha a vizsgálati fogságból kibocsát valakit, azt írja és mondja róla: szabadrábás helyezett. Valami furcsa bo'ondos szó ez. Nem hiszem, hogy a rabok tudják, hogy a némettől tanulták volna ezt a szót is. Lábra állítani: magyarul van. Lábra helyezni ostobául van. No de mindegy. A bírák urakkal nem tanácsos pörlekedni.

Mi ezt a szót a mi régi vármegyénkél nem ismertük. Hanem a szabadrábást mi is ismertük. De ez alatt egészen mást értettünk. A mikor a rab megkapta az ítéletet: megkapta egyúttal a vasat is. A súlyos büntetés abból állott, hogy a rabnak az ő idejét „vasban, közmunkával s hetenkint egyszeri, vagy kétszeri böjttel” kellett kitölteni.

Az egyszeri böjt az én vármegyémekben pénteken volt, a kétszeri böjt hétfőn és pénteken. Másutt másként osztották a böjtöt. Az napon a rab nem kapott esztogyet, csak kenyert és vizet. Igaz, hogy más napon se kapott sokkal többet. Kutya élet volt a rab élete.

A közmunka már más dolog. Most a rabot mindenféle ostoba munkára fogják. Szabóság, asztaloság, kefekötés, kosárkötés, gyufatartókészítés s egyéb hiábavaló foglalkozás, a mire rákényszerítik. Ott kell neki ülnie egész nap

odujában, műhelyében. Szeme romlik, háta görnyed, tüdeje pusztul. Ha nem vas az egészsége, fél év múlva arca halálszínre válik. Azonban meg is sőtálatják. Szűk udvarban, magas falak között körben járatták óraszámra, mint a nyomtató lovat. Azt mondják: ez a szabadrábás levegő.

Hajdan a céhbéli remekes mester el nem szívelhetta volna, hogy az ő kenyerét rabok pusztítsák, az ő mesterségébe rabok kontárkodjanak. Van is panasza e miatt a mai napság mindenfelé.

A régi vármegye urai másként gondolkodtak. A rabnak is kell szabad levegő, üde szél, tiszta napfény. Istennek fényes egére tekintessen föl a rab is. De ezt érdemelje meg közmunkával.

Mi az a közmunka? Hol ez, hol az. Valahány ház: annyi szokás. Minden várban és vármegyében más a közmunka, a hogy a körülmények parancsolják. Hivatalszobákat, folyosókat, udvarokat tisztán tartani, söpörni, szel-lyözteni, fűtessel, ivóvizelát ellátni. A várnagykel mindenféle szolgálatot teljesíteni; gyerekekkel, baromfival, kijáró jószággal elbánni; rabkonyhán mindenféle segédmunkát elvégezni. A vármegye uraihoz a városba kijárni, s ott favágást, vízfordást, kertj munkát teljesíteni. Szívesen tette a rab. Legalább elhagyhatta avas illatu oduját. Bagóhoz is jutott, pohárka pálinkához is jutott. Ismerkedett, beszélgetett, gyak-

ran jó kedve is támadt, a francia háboru dolgait szegről-végről megtudhatta.

Ez volt a belső munka. Volt azonban külső is. A városok nem tartottak utcaprót, szeméthordót, utkaparót, köfajtót. Kivették e oébból a rabokat a vármegyétől haszonbérbe. Fizettek érte valamit. A rabok élteleme jószerevel kitélt a fizetésből. Voltak építések, folyótisztítások, nagyobb bevágások, a hova egy vállalkozók is kibérelték a rabokat. Reggeltől délig, ebédutántól napszállatig folyt a közmunka. De hát nem szöktek el a rabok? Nem azok.

Fegyveres őrvigyázott rájuk. Igaz, hogy a fegyveres őr is a maga dolga után járt, vagy beült a kocsmába pipázni, de azért a közmunkáról szökés sohasem történt. Mert az őrnek egyik-másik bizalmas rabbal mindig volt szöbelle szerződése, hogy a míg ő távol lesz, addig a biztos rab vigyáz a többire. Kézadás szentesítette a szerződést, azt tehát meg kellett szentül tartani. Gyakran az őr leitta magát kegyetlenül. Az se volt baj. Két rab megfogta az őrt, a harmadik fogta a fegyvert s az órára pontosan behozta az őrt és fegyvert is a vármegyeházához. Természetesen az őrnek se lett semmi bántódása. Hiszen ő az alispán szakácsnéjának testvérbátyja.

De nem lehetett elszökni azért se, mert a rabnak nem volt szabad a lába. A mikor rabba lett: le kellett ülnie székre és a két lábát előre kellett nyújtania. Lábai csizma. Jött az őr-

állapotot, hogy a lakosság nagy része félrevezetve, vagy megszokásból a községi pótdadót az állami adó ikertestvéreinek tekintve, nem tudja, nem akarja tudni, hogy azt fizetniük kell, minek eredménye a végrehajtás és ebből kifolyólag a félrevezetettek közt a pártpolitikai viszály elhíntése.

Az obstrukció okozza végül, hogy az ex-lex megszüntével mindenütt oly munkatorlódás fog beállani, hogy úgy az államra, mint a községre segédmunkaerő alkalmazásának kényszerűsége következik, a melynek költségeit ismét csak az állam polgárai kénytelenek viselni.

Folytathatnók ezt a sorozatot, de talán ennyi is elég, hogy az obstrukciót és a törvényen kívüli állapotot, bennünket, adózó és választó állampolgárokat legkövetlenebbül sújtó praktikus eredményeiben megvilágítsuk.

Szederkényi ma azt hangoztatta, hogy békekesség addig nem lesz, míg a harcosok igényeit ki nem elégítik s viszont: csak akkor hagyják abba a harcot, ha az ő álláspontjuk diadalra jut. Am jussom; mi is azt kívánjuk, hogy a magyar nyelv joga az egész vonalon érvényre emelkedjék, de ennek meg van a maga ideje, a maga útja, mit a mai körülmények közt türelemmel ki kell várni. Addig az az út, a mit a klerikális reakció hazafias jelszavak mögé bujva, követ, *helytelen ut.* Helytelen, mert az országnak, minden közügynek, minden intézménynek árt.

(—)

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, január 29.

A mai ülés már csöndesebben indul s csöndes is maradt mindvégig. Mindenki érzi, hogy az az egy-két nap, amely még a delegációs szünetig hátra van, áldozatul esik az obstrukciónak. Hogy azután mi következik, azt csak *Tisza* István gróf tudja.

Az ülést *Percezel* Dezső vezeti. A jegyzőkönyv hitelesítése után jelentik, hogy *Sághy* Gyula és *Szederkényi* Nándor, napirend előtt

való fölszólalásra kértek és kaptak engedelmet. *Lovász* ezenkívül sürgősen interpellálni kíván az ülés végén. Minthogy *Pichler* Győző temetése három órákor lesz, a Ház két órákor tér át az interpellációra.

A képviselőház ülése január 29-én.

— Kezdeté d. e. 11 órákor. —

Elnök: *Percezel* Dezső.

Sághy Gyula: Szóba hozza a Smialovszky-féle indítványt, melyet még nem tűzött a Ház napirendre. Nagyon szeretné, ha *Tisza* István miniszterelnök tájékoztatná a Házat az indítványra vonatkozó álláspontja felől. Sürgeti az indítvány napirendre tűzését, úgy, hogy tárgyalható legyen még a delegációk összehívása előtt.

Madarász József: Ime, innen nyújtják a békejobbot. (Derűtség jobbfelől.)

Sághy Gyula: A békekesség megszerzése a célja Smialovszky indítványának. Épen ezért melegen ajánlja a kormány figyelmébe.

(A felkínált béke.)

Tisza István gróf: Semmi kifogása nem volna ellene, ha Smialovszky indítványát holnap tárgyalnák. Elvégre teljesen mindegy, hogy a Ház az agyonbeszélésre szánt idő alatt mivel foglalkozik. Figyelmezteti az ellenzékét, hogy ő tegnapi beszédében nem kínálgatta a békét. Erre semmi szüksége nincsen a kormánynak. Szóla csak fölhívta az ugynevezett harcosokat, lássák be, hogy *helytelen uton járnak* s a nemzetet a végső veszedelembé döntik. Az ultima ráció nem jelenti azt, mintha ő erőszakosságokra gondolna, hanem jelenti azt, hogy minden alkotmányos eszköz felhasználásával arra kell törekedni, hogy a parlament munkaképessége helyre álljon.

Madarász József: A tárgyalások folyamán azt mondta tegnap a miniszterelnök, hogy az általa megteendő lépésekhez bírja a korona előzetes beleegyezését. Kívánja, hogy a korona szó helyett ezentul mindig a „király” szót használják. Ezután azt magyarázza, hogy a két szó között miféle különbség van.

Szederkényi Nándor: *Tisza* István tegnapi beszédére reflektálva, kifogásolja azt, hogy a miniszterelnök azt mondta, hogy a békülést minden párttal megkísérelte. Ebben némi szemrehányás van ugyan, de az obstrukciós tábor tagjai nem igen veszik szívükre, hogy velük nem tárgyaltak úgy, mint Kossuthékkal. A harcolók már ismételtén kijelentették, hogy nem állanak a kibontakozás útjába, de csak úgy hagyják abba harcukat, ha álláspontjuk diadalra jut. Smialovszky indítványát elfogadja, de békekesség addig nem lesz, míg a harcosok igényei ki nem lesznek elégítve. Lemondás árán nem kell béke. Béke csak úgy lesz, ha a nem-

zet nyelvének minden vonalon érvényt szereznek.

(A napirend.)

Az ujoncmegajánlás vitájához elsőnek:

Bathhányi Tivadar gróf beszélt, hogy újból elmondja mindazt, amit már *Apponyi* Albert gróf elmondott. Támadta a miniszterelnököt, egy kissé az obstrukciót is, de azért csak segített az obstrukciónak. A javaslatot különben elfogadja. Nyilatkozik a választói jog kiterjesztéséről is s helyteleníti, hogy csak a városok lakóira akarják kiterjeszteni a választói jogot, a mezőgazdasági elemeket pedig kihagyják. (Helyeslés a néppárton.) A kibontakozás kérdéséről is nyilatkozik a szónok s azt mondja, hogy ő nem akarja utját állani a békekességnek, de azt másként, mint a Smialovszky-féle indítvánnyal, megvalósíthatónak nem tartja.

Bathhányi beszéde után, az elnök öt perc szünetet rendelt el.

Szünet után

Feilitzsch Arthur foglalja el az elnöki széket.

Mukits Simon szólalt föl s hosszú obstrukciós beszédet kezdett a napirendhez a Ház általános figyelmetlensége közt. Polemizál *Tisza* tegnapi beszédével s azt mondja, hogy nem az a kérdés, vajjon a parlamentarizmus funkció-nál-e, hanem az, hogy a nemzet jogai megmaradnak-e, vagy sem.

(Póttartalékosok szenvedése.)

Mukits beszéde után a vitát befejezték s annak folytatását holnapra halasztották.

Lovász Márton sürgős interpellációt írtéz a honvédelmi miniszterhez a miatt, hogy a Sopronba bevonult tartalékosokat és póttartalékosokat a csikorgó hideg dacára nyári nadrágban járatták.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter köszönetet mond, hogy az ellenzék a póttartalékosokról ennyire gondoskodik, de jobb lett volna, ha az ellenzék nem adott volna okot a póttartalékosok behívására. Ha látná az ellenzék, hogy a póttartalékosok családjai mily bucsujárással ostromolják a minisztériumot s ha látná azt a nyomort és szenvedést, a melyről panaszkodnak, tán megessze a szívök s a tízenkettedik órában módot adnának mégis arra, hogy a póttartalékosokat haza lehessen bocsátani. (Nagy zaj az obstrukciós padjain.) Az obstrukció miatt ezek, a póttartalékosok szenvednek.

Kaas Ivor br. (közbeszól): Szenvednek ám a német szóért!

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter lehetetlennek tartja, hogy a soproni póttartalékosok nyári ruhában járjanak. De majd megindítja a vizsgálatot s azután érdemleges választ ad.

Lovász nem veszi tudomásul a miniszter választát.

Ezzel az ülés véget ért.

mester. Hozott magával vasbéklyót. Vastag láncszemek s a végükön vaskarika. Nehéz rabnak nehéz vas, könnyű rabnak könnyű vas. Egy kilótól tizenkét kilóig.

Jött az őrmesterrel a rabkóvács is. Hozott magával vasszeget, kaspácsot, ráspolyt, harapófogót. A béklyó két karikáját ráillesztette a rab két lábára a térde alatt, a lábikrája fölött: s aztán ha ráillett: rászegtezték azt szoroson, istenesen. Ezt a béklyót nevezte a vármegye vasnak. Ez volt az értelme annak, hogy vasban kell tölteni el a rabidót. Ezért nem volt a rab szabadlábos. Mert az a vas erősen áll a csizmaszáron. Se fölfelé, se lefelé nem csuszhatott, elszakítani pedig az elefánt se tudta volna. Hogy szokták már most el ezzel a közmunkás rab?

Hanem aztán a ki rabidejének tetemes részét már eltöltötte, ha jól viselte magát állandóan, ha társaival nem civakodott, ha nyugodt jó kedvvel tűrt mindent, ha ételben és közmunkában nem válogatott, ha az örök, káplárok, őrmester, várnagy ellen panaszt soha nem tett: annak aztán a nemes vármegye megkegyelmezett a hátralevő rabidőre akként, hogy lábairól levette a vasat. Szabadlábassá tette a rabot.

Idő kellett ahhoz, míg a rab azután megtanulta az egyenes járást. Ha már évekig viselte a vasat: lába úgy hozzá szokott a kaszálló lépéshez, mint a régi huszártiszt a kardhoz. Már régen nem huszár, régen nincs kard az oldalán: mégis ha gyorsan fordul, jobb lábával nagyot kalimpáz, nehogy beleakadjon a kardjába.

Ime tehát az a szabadlábos, a ki még rab

ugyan, de már nincs vas a lábán. A szabadlábos azután már vidám legény ha mindjárt öreg legény is. Szabadon jár-kei a vármegyeház egész területén. Szabadon beszélgethet idegennel, rokonnal, közelvalóival. Élet-telt vihetnek hozzá bátran. Köz munkára kimegy ugyan, de ott is felügyelő csak és parancsoló. A börtön pedig már nem bántja őt se egyszer, se kétszer.

Történhetik vele vidám dolog is. Egykor egy csetényi rab kitöltötte idejét, elhagyta a vármegyeházat s jött hozzám igazságért, elbocsátó levélért. Fiatal legénysorban levő ember volt.

— No fiam, hát hová mégysz most?

— A feleségemhez, gyerekeimhez...

Nézem az írásait, nőilennek van beírva.

— Hát honnan van neked feleséged, gyereked?

— Hát az bizony úgy történt, hogy szabadlábos koromban ez előtt vagy egy esztendővel megismerkedtem a Csapószeren egy jóra való cselédeánnyal, a barát összeadott bennünket kint a kápolnában s hogy történt, hogy se, egyszer csak megszületett ez előtt hat héttel a gyerek is. Olyan egészséges, mint a makk.

Bolond eset. Ha ezt a francia regényírók tudnák! Milyen-könnyű lenne ezek közt a válpör! Milyen könnyen be tudná itt bizonyítani mind a két hitestárs az alibit! Még szerencse, hogy a rabság ideje alatt válópert nem indítottak. Világ csufja lett volna egész börtönrendszerünk.

De még furcsább eset is történt. Vizkereszt után való vasárnapon szabadult volna harmadfélves rabságából *Pityerész* Istók legényember. Pajkos rossz betyár volt, de jókedvű és alkalmazkodó szabadlábos félév óta. Az apja is e néven volt a híres *Sabri* Jóska egyik cimborája.

Vizkereszt után való szombat éjjelén épen vasárnapra virradóra özvegy *Cseréné* szegény asszonynak valahol fönt a temetőhegyi városrészen ellopták egyetlen egy tehenét. *Pityerész* Istók lopta el, a ki pedig még rab volt, noha másnap szabadult volna.

Hát ellopta. Megtörtént. Javíthatatlan betyár, a harmadfélvesi rabság nem változtatott gonosz erkölcsén. Ez még nem lett volna különös eset.

Hanem amire még eddig semmiféle duhaj nem etemedett: ő azt is megcselkedte. Épen a vármegyeházba vitte be és kötötte be az elloptott tehenet.

A várba vezető utcán balkézről van a nagy vármegyeház, jobbkézről a kis vármegyeház. Kapujuk szemben. A kis vármegyeházban a számvédség volt elhelyezve; egyik alszámvevő beteg volt, hivatalszobája üres volt, — ebbe állította bele a gézengúz a lopott tehenet. Ugy számított, hogy napközben mint már szabad ember valahogy kimódolja, hogy esténem miként vezet el onnan. Enni inni ad neki, s vele lesz, hogy ne bögjön. Vasárnap az ördög se jár a hivatal körül.

Hogy kis baj történt azonban. A lopás éj-

TÁVIRATOK.

A svéd király Bécsben.

Bécs január 29. Oszkár svéd király Abbázliába való útjában február végén Bécsben fog tartózkodni és meglátogatja Ő felségét. A fogadtatás és bécsi tartózkodás hivatalos jellegű lesz.

Az orosz-japán konfliktus.

Viktoria, január 29. A japán kormány megszerzte magának a Nippon Insen Kaisza gőzhajóársaság husz gőzcsővét.

Tokio, január 29. Az államférfiak ma dél előtt a császár jelenlétében tanácskoztak. Az oroszoknak a koreai határon való fokozott katonai műveleteit élénken tárgyalják.

New York, január 29. Tokiói távirat szerint a kabinet tagjai este tanácskoztak a birodalom kiváló pénzembereivel a pénzügyi helyzetéről. Ito márki és néhány más kiváló államférfiu ma kihallgatáson volt a császárnál.

London, január 29. A Daily Mail szíjűli távirata szerint 1000 lönyl orosz csapat érkezett Autungba.

Colombo, január 29. A Nisshin és Kasuga japán hadihajó innen elindult.

Berlin, január 29. New Yorkból táviratozták a Berliner Tageblattnak, hogy az Egyesült Államok kormánya utasította mandzsuri konzulját, hogy San Franciskon keresztül és ne Szibérián át térjen vissza, mert félt, hogy ott vérontás készül.

A kereskedelmi és iparkamarából.

(Teljes ülés. — Elnöki bejelentések. — Folyó ügyek — Egy sereg makói dolog. — A felső kereskedelmi iskolák. — Az országos kereskedelmi egyesület. — Az új szervezeti szabályzat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 29.

Az Aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta teljes ülést Kristyóry János elnökielte alatt. Az elnöki közlések során bejelentették, hogy a kereskedelmi miniszter jóváhagyta a kamara költségvetését; hogy az országos ipartanácsba a kamara képviselőjében Marschall Lajos dr. titkár küldetett ki, hogy Barcsay Kálmán hunyadmegyei főispán, kamarai levelező tag, elhunyt stb.

Az érdemleges ügyek között mindenekelőtt a hetipiacokon gyakorolt kávémérés ügyében mordított véleményt a kamara olyképen,

jelen gyöngye hó esett s a károsultak a tehen nyomán eljutottak a vármegye házáig.

Teremtő szent atyánk! A vármegyeházban van a lopott tehen. A vármegyeház ura pedig az alispán! Hüh, mi lesz ebből?

De ugy székfütottak erre a kárvallottak, mint a csirkék. A tehen már odavan, legalább nem csukják be őket, ha haligatnak s káruk nem keresik.

Pityerész Istóknak azonban több esze volt. Erezte, hogy a honyom mégis baj, az esetből beszéd lesz, a beszédből nyomozás, a nap hosszu, a tehenet fölfedezik.

Maga ment jelenteni a várnagynak, hogy reggel egy bitang tehenet beterelt a kis megyeházba. Itt van la! Ki is vezette már a tehenet s az ablakvashoz megkötötte.

— Enyje ni, kié lehet az a tehen?

No majd ő megtudja. Nyargalt erre-arra, délre megtalálta a kárvallott özvegy asszonyt. Jelentette a várnagynak s mint most már szabad ember el is vezette haza a tehenet.

Szegény özvegy asszony. Örömben siva csókogatta megkerült tehenét. S hálás szívvel meg is hívta a betyárt vacsorára és éjjeli szállásra.

Pityerész Istók el is fogadta a meghívást. Annyit evett, mint a farkas. De az isten nélkül való betyár ezen az éjszakán aztán igazán ellopta a szegény özvegy asszony tehenét.

Csak most mulva tudtuk törvénybe állítani.

hogy az ilyen kávémérés élelmiszerárúsításnak minősítendő és így iparigazolvány nélkül gyakorolható.

A postai értékek átvételére jogosító igazolványok kiállítására vonatkozólag azt a véleményt adta a kamara, hogy helyes az igazolványokon a hitelesített sajátkezű aláírás követelése, de óhajlandó, hogy arckép felmutatása ne kötelezőség.

Makó város kéményseprési szabályrendeletének módosítása tárgyában a kamara a város által lefoglalt álláspontra helyezkedett és a kéményseprők felebbezését elutasítani javasolja. Csanádmegye kéményseprési szabályrendeletét ellenben, mely a régi állapotokat kívánja visszaállítani, jóváhagyásra véleményezte a teljes ülés.

Az ülésnek tulnyomóan makói jellege volt, mert a napirenden ezután a makói kenyérsütők ügye szerepelt. Miután a kereskedelmi miniszter még a nyáron eldöntötte ezt az elvi kérdést, hogy azok a kenyérsütők, a kik nem saját szükségletre, de rendszeres elárúsítás céljából nagyobb mennyiségben sütnék kenyeret, iparigazolvány szerzésére kötelezendők, a kamara iparigazolvány váltására alapítandóknak véleményezte mindenkor a makói kenyér- és kalácsütőket, a kirkól a foganatosított hatósági eljárás során megállapított, hogy az általuk üzött kenyérsütés a házi ipar körét tulhaladja.

A következő ügy szintén Makót érintette. Makó város piaci helypénzdijszabályzatának módosításáról volt szó. A most eszközölt módosítások ellen nem foglalt állást a kamara, de megragadta az alkalmat arra, hogy a miniszter figyelmét felhívja a főbb részeiben változatlanul hagyott szabályrendelet kusza és zavaros voltára és annak néhány igazságtalan tételére, a melyek az új eljárás során abból kiküszöbölendők lennének.

Még egyszer szerepelt Makó egy kihágási ügy során. Egy nagykorúsi porcellánkereskedő fióküzletre vett iparigazolványt, valóságban azonban vándorraktárt létesített és megkerülte a törvényt. Az iparhatóság e súlyosan elítélő (egyenként 400 korona bírságra) ítéletei ellen beadott felebbezésre a kamara egyértelműleg adta azt a véleményt, hogy a fennforgó esetben az iparkihágás ténye megállapítható.

Véleményt adott ezután a kamara a felső kereskedelmi iskolák ujászervezése tárgyában, kimondta, hogy azon iskolákat gyakorlatibb irányuakká kell tenni, ki kell emelni azok tervéből az oda szorosan nem tartozó részleteket, a levelezésre és fogalmazásra, a német és még egy idegen nyelvnek szóban és írásban megtanítására nagyobb súlyt kell fektetni, a gyorsírást tanítani kell stb.

A kamara elhatározta, hogy belép törzstagul, évi száz korona járulékkal az Országos Kereskedelmi Egyesületbe és ezen egyesületet erkölcsileg is a legmelegebben támogatja.

Ezután letárgyaltattak és elfogadtattak a kamara új számvevő és ügyrendi szabályai, melyekkel az 1872 ben alkotott, de már elavuló szabályokat kívánják pótolni, továbbá a kamarai tisztviselők szolgálati és felelősi szabályai. Ezek a statutumok a kamara egész igazgatóságát szilárd, biztos, félreértéseket kizáró alapon fektetik és minden irányban megállapítják a jogokat és kötelezéseket. Azok elfogadása a kamara életében igen nevezetes mozzanatot képez.

Kijelölte a teljes ülés a kerületbeli ipartanácsosok tagjait, megválasztotta az eddigi tagokból a közös bizottságot és számos kisebb jelentőségű ügyet intézett el.

Az ülésen jelen voltak: Kristyóry János elnök, Reinhart Gyula és Éles Armin alnökök, Bing Vilmos, Domány József, Funkelstein József, Heinrich Sándor, Kneffel Lajos, Kohn S. N., Kohn Zsigmond, Schwartz Simon, Singer Gyula, Wadowszky Gusztáv, Mihálik József, Müller József, Réthy Viktor, Rosmanith Albert, Schór Albert, Steigerwald Alajos, Inokai Tota Lajos, Weisz Sándor beltagok, Achim János, Wagner József (Békéscsaba), Weisz Mó (Gyula) kültagok, dr. Marschall Lajos és Edvi Illés László titkárok.

Váltóhamisító képviselőjelölt.

(A könnyelmű élet vége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Köbölkuton, a legutolsó képviselőválasztások alkalmával igen sok szó esett Szauder Károly függetlenségi párti képviselőjelöltéről, a kinek a pártbeliek akkoriban tűzbe mentek volna érte. Csakhogy változtak a viszonyok. Szauder családot követett el és váltót hamisított, míg végre is, hogy le ne csukják, kénytelen volt kiszökni Amerikába.

Szauder Károly köbölkuti, tekintélyes család sarjadéka. A budapesti királyi törvényszéknél alkalmazott hivatalnok volt vagy 17 esztendőig, de aztán minden nyugdíj nélkül bocsátották el szolgálatából, mert Szauder Károly nem elégedett meg hivatalával, hanem a kávé és vendéglős iparra is rávetette magát, még pedig úgy, hogy viselt dolgai miatt fegyelműleg mozdították el.

Ő alapította a mostani Kisfaludy-kávéházat és ebbe belebukva, a vadász-utcában egy ötöd-rangu szállodát nyitott. Mint szállodatulajdonos jött összeütközésbe hivatalnoki múltjával. Ezután a Lónyay-kávéház tulajdonosa lett, ezt a kávéházat azonban eladta, mert Szauder Károly képviselőnek jelöltette magát Köbölkuton Kobek Istvánnal szemben. Szauder azonban a jelöltségtől, miután költségeit állítólag megtérítették, visszalépett.

És ezzel megkezdődött egész csomó üzeme, amelyyel első sorban családját, aztán üzleteit károsította meg. Mindenféle vállalkozásokba bocsátkozott bele, könnyelműen élt, családos ember léte, ha csak szerét tehette, belemerült a főváros éjjeli életének tobzódásába. Egészen népszerű alak lett azoknak a mulatóhelyeknek, ahol hölgyek társaságában töltötte idejét és fogyasztotta a pezsgőt.

Apját, idősebb Szauder István köbölkuti földbirtokost vagy 80 ezer koronáig rántotta bele vállalkozásaiba, vele együtt pedig öcscsét, ifjabb Szauder István köbölkuti és Lechnitzky Károlyt, aki szintén köbölkuti földbirtokos.

Szaudernek valóságos rögeszméje lett a kávéház és szálloda. Miután időközben borkereskedést nyitott és ezzel is megbukott, társtulajdonosa lett egy lipótvárosi kávéháznak. Miután elhitette társával, hogy ővé a kávéház, holott ő csak 1000 korona házbérrészletet fizetett le, minden további nélkül szedte be a bejött pénzt. Így aztán üzletfelét mintegy 11 ezer korona erejéig károsította meg. Itt úgy menekült meg a hipóthék, hogy ez összegről váltót adott.

Most, január hónapban járt volna le ez a váltó, de Szauder Károly ezt megelőzte a szökésével. Vagy két héttel ezelőtt, egy átnulatott éjszaka után reggel azzal állított be feleségéhez, hogy sürgősen el kell utaznia Köbölkuttra, azután Grácba. Rögtön csomagoltatott és feleségének összesen tíz forintot hagyva hátra, elutazott, de nem Köbölkuttra, se nem Grácba, hanem amint kiderült, egy Hoffmann nevű emberrel együtt — Amerikába.

Csak most derültek ki aztán részletesen

Szander Károly viselt dolgai. Családjának eddig érte hozott áldozataival nem elégedett meg, hanem több mint 12.000 koronáig váltót hamisított apjának, idősebb Szander Istvánnak, öccsének, ifjabb Szander Istvánnak és sógorának, Lechnitzer Károlynak a nevére. Sőt közvetlenül szökése előtt leszámított egy fővárosi pénzintézetnél egy ily hamisított 3000 korona összegű váltót.

Időközben levelet is írt már az öccsének amely levélben Amerikába való megérkezéséről és arról értesítette, hogy a családjának okozott kárt meg fogja fizetni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Névtelen asztaltársaság január 30-án este 8 órakor Porczán Lajos vendéglőjében rendes havi összejövetelét tartja, melyre a tagokat teljes számú megjelenésre felkéri az elnökség.

A politikai helyzet.

(A disszidensek az obstrukciók közt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 29.

Hát már most mi lesz? Ez a kérdés hallatszik a képviselőházi folyosókon mindenfelé. Véget ér-e az obstrukció? Folyik-e a harc tovább? Lesz-e pártközi konferencia?

A kormánypart erősen bizakodik benne, hogy gróf Tisza István tegnapi beszéde nem fogja eltéveszteni hatását és hogy az obstruktorok, akik különben már régóta tisztában vannak az ő küzdelmük céltalan voltával, föladják a harcot.

Ellenben a Szederkényi csoport és a néppárt egyes tagjai határozottan mondják: Nem szerelünk le! Folytatjuk a harcot!

De a legvalószínű, hogy csakugyan pártközi értekezlet lesz és hihető is, hogy valami egyezés hamarosan létre jön. Mert úgy látszik, az obstrukcióba nem csak az ország fáradt bele, hanem maguk az obstruktorok is.

Érdekesen ír a helyzetről a „Magyar Estilap” mai száma. Egész nyíltan megmondja, hogy a disszidensek az obstrukcióhoz csatlakoztak. Cikkének ez a része így hangzik:

„A helyzet tegnaptól mára nagyot változott: tegnap óta az obstrukciók tábora nagyban gyarapodott. Ami eddig csak lappangott, az most nyilvánvaló lett: az Ugronisták nem állanak egyedül, hanem a néppárt és disszidensek velük tartanak. Nemzeti szempontból ez jó is, rossz is; jó azért, mert a küzdők nagyobb száma lehetővé teszi a harc folytatását és esetleg mégis sikerül Bécsset megpuhítani; szabadelvű (nem kormányparti) szempontból kellemetlen, hogy a nemzeti javakért felvonul az egész gárda, melyről az az általános nézet, hogy Magyarországon a reakciót és klerikalizmust képviseli. Ha Tisza marad, a delegációk után okvetlen rá kerül a sor az „erős” eszközökre. Addig, míg ezek a házszabályok keretében mozognak, a liberális Kossuth-párt nem fog kilépni a passzivitásból, de mihelyt a házszabályok felforgatásáról vagy ennél is rosszabbról lesz szó, kénytelen lenne ez a párt is ismét a küzdtérre lépni és fejlődnek új harc az egész vonalon. Valószínű is, hogy ez lesz a megváltozott taktika első következménye.”

„Neue Freie Presse” mai számának vezércikkében a következőket írja Tisza István akcióba lépéséről:

„Tisza gróf tegnapi beszédéből kiviláglik, hogy mese az, minth a kormány nem kapná meg a királytól a rendkívüli eszközök használatára az engedélyt. A kormánynak már meg van ez az engedélye, még pedig nem tegnap óta, hanem a kinevezés órájától fogva. Láthatólag nem minden célzatosság nélkül jelezte Tisza gróf, hogy már a kabinet megalakításánál tisztába jöttek annak tagjai a koronával mindazon eszközök tekintetében, melyek rendelkezésükre állanak, hogy már akkor megállapították az akció bevezető fázisait és hogy ennek egész tartama alatt nem állítatják a kormány semmiféle feladat felé, amelyre nézve előzőleg nem kérte a korona beleegyezését. Ez tökéletesen megvilágítja, hogy miért végződött oly röviden a tegnapi audienca.”

Majd azt fejtegeti, hogy a delegáció időtartama alatt gondolkozhat és határozhat az obstrukciók csapatja a felől, vajjon fel akarja-e venni az ajánlott harcot, vagy sem. „Majd elvállik — mondja a N. Freie Presse — mire határozza el magát ez a csapat. De annyit már most észrevehetünk, hogy nagyon téved, ha abban a véleményben van, hogy Tisza gróffal is úgy végez, mint ahogy Khuen gróffal végzett. Ez nem az a miniszterelnök, akit ki lehet lármázni, meg lehet félemlíteni, vagy aki engedi, hogy megutáltassák vele a harcot. Bizonyára nincsen kizárva az az eshetőség, hogy a többségbe vetett bizalma megcsalja. De amit beszél, az érthető, amit tesz, az elárulja terveit és elhatározását. De az oppozíció minden tekintetben arra van kényszerítve, hogy nagyon komolyan vegye Tisza István gróftól számba.”

Budapestről táviratozza tudósítónk: A szabadelvű párt ma este értekezletet tartott, a melyen Smialovszky Valérnak a pártközi konferencia egybehívására vonatkozólag beadott indítványát vette tárgyalás alá.

Az értekezletet Podmaniczky Frigyes br. elnök nyitotta meg, mely után Tisza István gróf szólalt fel. Erre az értekezlet egyhangulag kimondta, hogy Smialovszky indítványát nem fogadja el.

A mint e határozatot az Apponyisták hírül vették, nagyon elment a kedvük. Bosszantja őket, hogy a disszidens oldalról jött indítvánnyal a szabadelvűpárt olyan röviden elbánt. A néppárt is orrol és obstrukció tovább.

A szabadelvű pártban azon régi szokás felújítása is határozatba ment, hogy a miniszterek ezentúl az interpellációkra adandó válaszaikat előzetesen megismertetik a párttal.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 30. Az aradi waggongyári önkéntes tüzoltókar táncestélye (Központi Szálló.) — A magyar szent korona országos vöröskereszt-egylete soborsini fiókjának táncestélye (Arany Szarvas.) — Az aradi csizmakészítő iparosok táncvigalma (Ipartestület.) — A pankotai önkéntes tüzoltókar táncvigalma (Fehér Kereszt.) — A m. radnai önkéntes tüzoltó-egyl. táncvigalma (Faller-vendéglő.)

Február 1. Tanítók bálja (Polgári fiúiskola.) — A radnai kaszinó táncmulatsága. — A mező-kovácsbányai urak kaszinó tea-estélye.

Február 2. Az aradi posta- és távirat-tisztviselők táncvigalma (Központi Szálló.)

Február 6. Az aradi 33-ik gyalogezred tisztikarának táncmulatsága (Központi Szálló.) — Az aradi cipészek szakosztályának táncvigalma (Ipartestület.) — Az egyesült új-arad-zsigmondházi önkéntes tüzoltó-egylet táncvigalma (Uradalmi sörcsárók.) — Az aradi kereskedő ifjuság kedélyes estélye (Vass-szálló.) — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének táncvigalma (Kass-vendéglő.) — Az új-szent-annai polgári-kör álarcos-bálja (Zimmermann-vendéglő.) — A ternovali ifjuság táncvigalma (Szolgabírói hivatal.)

Február 7. Az aradi borbély és fodrász ifjuság táncvigalma (Központi Szálló.)

Február 10. A radnai kaszinó táncvigalma (Fekete sas-vendéglő.)

Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt.) — Az aradi magyar államvasúti altisztikori táncvigalma (Va-uti vendéglő.)

Február 16. Grinzigler estély a tiszti kaszinóban.

(=) A tanítók bálját szokás szerint az idén is hangverseny előzi meg, a melynek érdekes és vonzó programját ma állította össze a rendező bizottság. A műsor a következő:

1. Wieniavsky Op. 15. Thema változatokkal. Hegedűn előadja Leitner Kálmán ur. Zongorán kíséri Kaletzky Vilma urhölgy.

2. Sauer Emil Ecce de Wiene, valce de concert. Zongorán előadja Faiz Jaquesné urnő.

3. Felolvasás. Tartja Mész Zsigmond ur.

4. a) Nemes Béla: Az erdő vár. b) Massenet: Ouvre tes yeux bleus. c) Makray: Uh, mért oly későn! Énekli Weihart Aurora urhölgy. Zongorán kíséri Goldzicher Albert ur.

5. Monolog. Előadja Zilahy Gyula ur.

(=) A m. radnai önkéntes tüzoltó-egylet január 30-án, a Faller féle vendéglő ujonnan berendezett télikert helyiségében zártkörű bált rendez.

(=) A ternovali ifjuság február hó 6-án, a ternovali szolgabírói lakban jótékony célú zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) Az atléta-bál utójátéka. Az atléta bál végül bizottsága jelentést téve a klub választmányának az ügy fényes erkölcsi, mint jelentős anyagi sikerrel lezajlott atléta bálról, hálás köszönettel ismeri el a felülhizetések, melyeket a tiszta jóvedelemmel együtt a sporttelep beruházás ra fordított a választmány. Felülhizettek: Vásárhelyi Béla 50 kor., Fábian László 20 kor., özv. Nikodém Jánosné 20 kor., Urbán Iván, Institoris Kálmán özv. Boros Beniné, Vas Gusztáv, Tedeschi Viktor, Vajda Lajos, Neuman Dániel, Keller Gyula 10—10 kor., Nikodém János 8 kor., egy tag 1 kor., összesen 179 kor. Ismételt hálás köszönetét nyilváníti a felülhizetésekről a klub választmánya.

Szerbiai csendélet.

(Megszökött szerb katonák.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 29.

A Szerbiában uralkodó visszás állapotokat élénken jellemzi az a tény, hogy a szerb hadseregben egyre jobban terjed a demoralizáció. A közlegénységgel oly rosszul bánnak, hogy már a közel jövőben nagyszámu szökésre, sőt esetleg komoly zendülésekre van kilátás a katonaság körében. Legalább ezt a föltevést erősíti meg az a jelentés, amely Zimonyból érkezett hozzánk, és négy szerb katona szökéséről ad hírt.

Ma éjjel négy szerb katonaszökevény kötött ki a magyar parton egy csónakkal. Belgrádból jöttek. Mihelyt kikötöttek, azonnal a zimonyi rendőrségre mentek jelentkezni. Elmondák, hogy a tisztek rossz bánásmódja miatt szöktek meg.

Mióta a hadsereg tisztjei a királygyilkosságot elkövették, valóságos uralkodási mániá fejlődött ki közöttük. Tudatával vannak az udvarral szemben való hatalmuknak, és minden ellenőrzés nélkül győzhetnek a legénységet. A négy katonaszökevény elmondta, hogy példájukat igen sokan fogják követni, mert a szerbiai állapotok már valósággal tűrhetetlenek.

A zimonyi rendőrség elkobozta a katonák oldalfegyverét, és még a mai nap folyamán vi-szakülde azokat a belgrádi katonai hatóság-nak. A szökevényeket azután elbocsájtották. Mind a négy ember kézműves, a kik Ma-

gyarországban szándékozna letelepedni, miután itt mindegyik ellen biztosítva vannak.

Az egyik katona érdemes epizódot mondott el, amely között és Sándor herceg, Péter király fia között folyt le. A katona éppen őrségen állott a konak előtt, mikor a herceg odalépett hozzá és megszólította:

— Mit csinálsz itt?

— A királyt őrzöm, — felelte a katona.

— No ugyan, szépen őrzitek, — vágott vissza a kis herceg, — ha az előbbi királyt olyan könnyen meggyilkolhatták!

Azzal megvetően végig nézte a katonát és köszönés nélkül eltávozott.

Szélhámos aszfaltbetyárok.

(A legújabb budapesti stíki.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Egy előkelő miniszteri hivatalnok Ilonka nevű leánya tegnap délután azzal távozott szüleinek az Andrassy-uton levő lakásáról, hogy nénijét látogassa meg, aki a Váci-köruton lakik. Két óra után ment el a hatodfél óráig tartozkodott rokonánál. Akkor elbucszott s amint jött, egyedül tért haza. A matrona aggodalom nélkül bocsátotta el, hiszen kora délután volt még s a népes utvonalon akár hány más urileány jár ebben az időben egyedül. Ilonka kisasszonynak sem történt baja sohasem. De ezuttal kinos kalandja volt, mely a következő:

A Nagymező utcáig minden baj nélkül eljutott a tizenhatéves urilány. Ott azonban észrevette, hogy egy elegánsan öltözött, cilinderes, lakcipős fiatalember jár a nyomában. Közvetlenül mögötte ment, majd melléje került s vakmerően a leányhoz hajolt. Ez félrekapta fejét s megkettőztette lépteit. A férfi tovább is mellette maradt, s a Gyár-utca sarkán már meg is szállította.

— Kérem, nagysád, ne legyen olyan vad! — mondotta szemérmetlenül.

A leány nem felelt, hanem még inkább sietni kezdett. A férfi utána, mindenütt a nyomában.

— Imádom, édes kicsike! — suttogta — Hallgasson meg!

Az urileány irult pirult erre az inzultusra, de egy szót sem felelt, hanem lélekzavakadva rohant tovább, hogy minél előbb hazaérhessen. A fiatalember pedig látva a zavarát, kétségbeesését még tolaodóbb lett s a karját is megfogta. A leány erre elsikoltotta magát. A szemé könybelábadt, torkát szorongatta a sírás s könyörgő tekintettel nézett a cilinderes utonállóra. A szegény, tapasztalatlan teremtsének nem volt annyi bátorsága, hogy rendőrt hívjon s a járőrök nem siettek a segítségére. Bizonyára nem tudták, hogy voltaképpen mi történt s nem is törődtek vele. Lihegve szaladt tovább a leány. Lelegzete is elfut már, amikor egyszerre megállásra kényszerítették. A Csenyery utca sarkán ugyanis egy munkásember észrevette a rut haszját s utját állotta a szorosán egymás mellett sietőknek. Erős karját a cilinderes urra emelte s fenyegetően kiáltott rá:

— Hordja el magát, nyomorult aszfaltbetyár, mert mindjárt felpofozom!

A gavallér makogott valamit, mire a kékbubonyos ember mellenragadta.

— Ereszen el, nem akarok én semmi rosszat! — szolt erre ijedten a fiatalember.

A munkás ellódította magától s a cilinderes gentleman gyorsan kerekét oldott. A gyorsan összeverődött járőrök gunyos kacaja kísérte, miközben eltűnt az szemhatárról. A munkás aztán urileányhoz fordult s szerényen mondta neki:

— Látom, kisasszony, hogy nagyon fölzogatta ez a szomorú eset. Jó lesz tán, ha elkisérem hazáig.

A leány zavarában alig tudta megköszönni a szivességet. A kékbubonyos ember szóltanul kísérte hazáig. Otthon a leány elbeszélte a kellemetlen kalandját, mire a munkást elhalmozták a hála megnyilatkozásaival. Az egyszerű férfi csöndesen mondta:

— Örülök, hogy megvédhettem a kisasszonykát. De most már haza kell mennem. Hány óra van kérem?

— Negyedhét.

— Már? Jaj, az baj. A vonatról lakéstem, a hajléktalanok menedékhelyére se mehetek már, mert csak hatig veszik föl az embert és szállodára nincs pénzem. Pedig odahaza nagyon várnak az éhező gyermekek.

Természetes, hogy erre nemcsak szállóvalót kapott, hanem külön gazdag ajándékot, sőt jó vacsorát is. Eleinte sammiképpen nem akarta elfogadni, a tisztes külsejű ember, de nagynehézzen mégis reátukmálták a pénzt és az ennivalót.

A história ezzel nem ér véget. Van még folytatása, furcsábbakkal, mint az eleje.

A miniszteri hivatalnok elmondta este a kávéházban egy rendőrtisztviselő ismerősének, mi történt a leányával. S csodálatos, hogy alig egy órával később, csaknem ugyanazt a történetet mesélte el egy előkelő kereskedő a rendőrtisztviselőnek. A leányát is kísérte egy aszfaltbetyár, akit szintén egy munkás kergetett el, s ő is dusan megajándékozta a derék munkást.

A rendőrtisztviselőnek ez szegyet ütött a fejébe s nyomozni kezdett. Hamar rájött, hogy az aszfaltbetyár és a tisztes külsejű munkás tulajdonképpen ügyes szélhámosok, akik időnkint más más utcán, kerületben játszsák el kitűnően jövedelmező szerepeiket. A szédelgésnek ez az új fajta mindig sikerrel járt. Most kerülik a két ügyes gazembert s valószínű, hogy csakhamar kézre is kerítik őket.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: A postásfiú és huga, bohózat. (Párlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: Boszorkányvár, operette. Este: A postásfiú és huga, bohózat. (Páros bérlet.)

* A postásfiú és a huga. Aki könyvemlően, de jól kikapja kacagni magát, nézze meg *A postásfiú és a huga* című bohózatot. Nem valami egetverő dolog, de derűs, mulatságos hangulatot kelt sikamlós viccek és trágárságok nélkül is. Afféle farsangi bohóság, melyet végig nevet az ember. A darab meséje nem valami sokat ér, inkább csak bohózatos jelenetek összessége s ezek közül azok keltenek általános mulatságot, amelyekbe *Marházy és Gödz* Aranka egy földszinti páholyból, *Polgár* Sándor a földszintről, *Ligeti* pedig a felsőbb régiókból beszélnek bele az előadásba, sőt hangos veszekedést rendeznek, melynek az a vége, hogy a jegyszedők *Polgár* Sándort kivezetik a nézőtérrel. Felesleges talán megjegyezni, hogy az e fajta szinpadti stikliknek semmi közük sincs a művészethez s inkább cirkuszi bohóckodás számba mennek, de a közönség jól mulat rajta, tapsol is közben, annyira tetszik s ilyenkor ez a fő. A darabban hálás szerepe tulajdonképpen csak *Fóti* Fridának és *Polgár* Sándornak van, ők játszsák végig az estét. Az előadás jó volt, *Bónis*, *Ligeti*, *Békés* és *Pajor* Agnes segítettek a főszereplőknek az est mulatságos részének megteremtésében. (a.)

* A színügyi bizottság ülése. A ma délutánra hirdetett színügyi bizottsági ülés közbejött akadályok miatt elmaradván, a bizottság február harmadikán, szerdán délután négy órakor fogja üléstét megtartani.

* Vándorlegény. Eysler fanyes operetteje, a *Vándorlegény* lesz az aradi színház egyik legközelebbi bemutatója. A nagyszabású, gyönyörű zenéjű darabban, amely valóságos eseménye az (perettirodalomnak, a színház e-ész ünkes személyzete részt vesz. Főszerepe *Zilahynének*, *Rózsa* Lilinek, *Bejczy* nének, *Polgárnak*, *Ligeti* nek, *Bejczy* nek van. *Zilahy* Gyula igazgató nagy gondot fordít a kitűnő darabra s ezáltal is biz-

tosítani akarja, hogy a *Vándorlegény* állandó műsordarabja legyen.

* Vasárnapi előadások. Az ünnepnap délutánján a Millöcker operettjét a *Boszorkányvár* elevenítik fel ismét. A darab multkori nagy sikere után, vasárnap bizonyára szép számu közönség fogja hallgatni Millöcker dallamos, melódikus zenéjét. — Este a *Postásfiú és a huga* megy harmadik előadásban.

* Krecsányi új társulata. *Krecsányi* Ignác már jórészt megszervezte új temesvári társulatát. Társulatába siet gyűjteni első sorban minden olyan erőt, akit kiválasztani jónak lát. A többi maradjon, aki később érkezik. A temesvári lapok már abban a helyzetben vannak, hogy a jövő évi társulat névsorát bemutatathatják. A jelenlegi elsőrangú tagok közül megválnak a társulattól: *Perényi* Margit, *Anday* Blanka, *Hadrík* Anna, *Borosnyán* Sári, *Follinusz* Aurél, *Mihályi* Ernő, *Tenyei* Lajos, *Halassy* Béla, *Palágyi* Lajos és *Vajda* Alfréd. Az aradi társulat jelenlegi tagjai közül *Krecsányi*hoz szerződtek: *Bejczy* György és *B. Répássy* Gusztli.

* A filharmónikusok hangversenye. Az aradi filharmónikus egyesület ma este tartotta meg vasárnapi hangversenyének főpróbáját, amely a jelenlevőkben azt a jogos hitet keltette, hogy a vasárnapi zeneestély nagy sikerrel fog járni. Az egyesület ez uton is értesíti a közönséget, hogy a vasárnapra előjegyzett jegyek csak holnap délig tartatnak fenn íj. *Klein* Mór könyvkereskedésében.

Vadászok öröme.

(Jelenetek a vámkorlátnál.)

Arad, január 29.

(Aki ezentul vadat hoz Aradra, annak igazolnia kell, hogy a vadat jogos uton szerezte.)

Első vadász: Tisztelt biztos ur, két nyulam van elvámolni. Mit fizetek?

A fiánc: Nyul? Szóval vadállat. Nohát kedves kicsikém, az nem megy csak úgy, hogy mit fizetek? Előbb megtartjuk a jogossági konferenciát. Hé, János!

A második fiánc: (Kijön). Ahá, konferencia? (Fekete posztóval bevont asztalt hoz ki, feszületet, gyertyatartót és egy emberkoponyát tesz rá. A fiáncok teúlnek.)

I. fiánc: Neve, kora, vallása, polgári állása, családi állapota?

A vadász: (Mindent bediktál.)

I. fiánc: Milyen uton szerezte a nyulakat?

A vadász: Itt, Mikalaka mellett az országuton.

I. fiánc: Vannak tanui, akik igazolják, hogy nem vadorzotta őket? Mi?

A vadász: Csak nem hordozhatok magammal tanukat, mikor vadászni megyek? Különbén itt jön a pajtasom, aki épen látta, mikor lelöttem a nyulakat. Itt van a fegyverjogosítványom. Itt van a vadászjegyeim.

I. fiánc: Tanun kívül nincs bizonyíték. Jegy, jegy, az semmi. Nekem is van anyajegyem, megse lövök nyulat. A tanut ellenben kihallgatom. (A második vadászhoz:) Figyelmeztetem a hamis eskü következményeire, amelyek súlyos fegyházbüntetést vonnak maguk után. Es most valljon!

A második vadász: Biztosíthatom, biztos ur, hogy a kollégám egész jogos uton szerezte a vadakat. Erre esküszöm!

(A fiáncok meghitteltek a tanut, és visszavonulnak tanácskozni. A két vadász ezalatt a vámfizetés mellőzésével megugrik. Néhány perc múlva a fiáncok megjelennek.)

I. fiánc: Kihirdetem az ítéletet. Aradváros közigazgatási bizottsága nevében! Arra való tekintettel, hogy a vádlott a bünjelként lefoglalt nyulakat országszerte szerezte, és tekintettel arra, hogy az országot jogtalannak nem tekintethető: vádlottat az enyhítő körülmények tekintetbevételeivel csupán a bünjelek elkobzására ítélem.

A két nyul beültetik az állampénztárba. (Eszreve-szi, hogy a vadászok nyulastól eltűntek. Rendíthetetlen nyugalommal.) Most pedig elmehetnek!

II. finánc: Hiszen már elmentek!

I. finánc Szamár! Hiszen azért mondom!

—zab.

HIREK.

Pichler Győző temetése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29.

Budapestről jelenti tudósítónk: Pichler Győző holtteste ma reggel érkezett meg a fővárosba. A halottat szállító kocsi a bécsi gyorsvonathoz volt csatolva. Reggel 7 órakor robogott be a vonat a nyugati pályaudvarba, ahol a halottat Lajos öcsése várta.

A halottat fél tizenegy órakor adták ki az öcsésnek. Az Entreprise diszfurgonjában helyezték el a halottat magába záró, fekete drapériával bevont ládát. A diszfurgont egy gyászhintó követte, amelyben Pichler Lajos ült. A váci-köruton át kevéssel 11 óra előtt érkezett meg a halott a gyászházhoz, a Podmaniczky-utca 2. számú házhoz. A gyászház kapuja fekete drapériával volt bevonva. Az elhunyt dolgozószobája volt átalakítva gyászszobának, pazar gyászpompába vonva.

A gyászbáborút család zokogva lozadta a halottat s aztán díszes ércokorsóba helyezték a ravatalra. Az üveg fedél alatt látható a halott, aki semmit sem változott a halálában. Fekete szalon ruhába volt öltöztetve. A ravalt a délelőtt igen sokan keresték fel a képviselők és barátjai közül. A családhoz temérdek részvétírat érkezett. A többek között részvétüket fejezték ki: Kossuth Ferenc, gróf Benyovszky Mór, Tóth János, Nessi Pál, Visontai Soma, Hilberth Károly, Mátyus Arisztód, Vészi József stb. Koszorút küldöttek a következő felirásokkal: Meggyógyultál — Vészlek. Pichler Győzőnek — Bernrieder János. A Budapesti Újságírók Egyesülete. — A hű karsársnak. A Barasics-család. Győző üdvözlő Laticát — dr. Molnár Károly és neje. A halottat Bécsből három koszoru kísérte. Az egyik a nővéreé, a másikon Utolsó üdvözlő Eliz és Tercsi nénitől, a harmadik: „A legjobb léleknek — Rudi és Frida“ felirással.

A temetés délután négy órakor ment végbe nagy részvét mellett. A kormány képviselőjében Nyíry Sándor honvédelmi miniszter jelent meg. Ott volt Perczel Dezső elnök és Feilitzsch Arthur br. alelnök vezetésével a képviselőház nagy küldöttsége, a függetlenségi párt csaknem teljes számban, az újságírók stb. Megjelent Bernrieder János, Széll Kálmán veje is, ki a kölesdi választásnál Pichler ellenfele volt. A halottas háznál a függetlenségi és 48-as párt nevében Boda képviselő, a temetőben Szatmári Mór mondott bucsuztató beszédet.

— A hadosztályparancsnok Aradon. Az aradi háziezrednek még mindig parádés napjai vannak s az lesz még holnap is, miután Steinsberg Mór altábornagy csak vasárnap reggel utazik el Aradról. A hadosztályparancsnok ma az önkéntes iskolát látogatta meg, ahol egy órai időt töltött. A látogatás befejeztével a divizionárius megelégedésének és elismerésének adott kifejezést a tapasztaltak felett Walther kapitány, Eitel főhadnagy, mint az önkéntesosztály vezetői és a tanári kar előtt. A nap folyamán az altábornagy az egyes századokat látogatta meg, délután pedig harcjátékok voltak. Holnap délelőtt a 3-ik zászlóalj katonái lövöldében lövés gyakorlatot tart a hadosztályparancsnok jelenlétében, este pedig szupé lesz a

„Fehér Kereszt“-ben a hadosztályparancsnok tiszteletére. A vacsorán a katonazenekar fog játszani s részt vesz azon az egész tisztikar.

— Arad költségvetése. Arad város évi költségvetését, amely jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz terjesztetett fel, a miniszter általánosságban jóváhagyta, és csupán egy-két tételre tartotta fenn a későbbi határozás jogát. E tételek elbírálása céljából az idevágó aktákat kérte a várostól. Az 1904. évre előirányzott pótdokulcsot is helybenhagyta a miniszter. A pótdok tehát marad, a mi volt: 64 százalék.

— Mozgósítási hírek. A Szegedi Napló komoly forrásból vett értesülése alapján jelenti, hogy a 4-ik és 7-ik hadtestet (melybe az aradi helyőrség ezredei is tartoznak) március hó folyamán mozgósítani fogják a boszniai határszélekre. A nagyon valószínűnek látszó hír egész terjedelmében így hangzik:

A Balkán vihara látszólag elcsöndesült. A közfigyelem a japán-orosz konfliktusra terelődött és a mi politikusaink nyilatkozata szerint Balkán pacifikációja bevezetett tény, amely ezidőszere bennünket közelebről nem is érint. Mig a politikusok a balkáni béke megszüntetését prédikálják, addig alattomban készülnek azok a haditervek, melyek a Balkánt már a közel jövőben lángba boríthatják. Hogy mi készül tulajdonképpen, arról közelebbi értesülésünk még nincs, de igen komoly és minden tekintetben jól értesült forrásból jelenthetjük, hogy ez évi március hó folyamán a 4-ik és 7-ik hadtestet mozgósítani fogják a boszniai határszélekre, Szerbia és Montenegró szomszédságába. Hogy a két hadtestet nem csupán határőrizet szempontjából rendelik Boszniába, az szinte kétségtelennek látszik. Azokkal a cáfolatokkal szemben pedig: melyek ezen híradásunkra több oldalról valószínűleg meg fognak jelenni, hivatkozunk a közel jövőre, mely igazolni fogja értesülésünknek komoly és alapos voltát.

— Akiket Tisza nem hívott meg. Tisza István gróf miniszterelnök reprezentációnális estélyt ad, amelyre pártkülömbőség nélkül hivatalos az egész parlament. Ott képviselőt azonban hr szerint nem hitt meg az estélyre. A meg nem hívott képviselők a következők: Ugron Gábor, Makkai Zsigmond, Gabányi Miklós, Eötvös Bálint, Kubik Béla. Kubik Béla a miniszterelnökkel vívott egyik parlamenti afférja alkalmával kijelentette, hogy szerencsésének fogja tartani, ha minél ritkábban kellene érintkeznie a miniszterelnökkel, még — a magánéletben is. Különösen hat ezek után, hogy Lengyel Zoltán meghívást kapott az estélyre. Lengyel Zoltán azonban, aki szintén nem örvendhet a miniszterelnök szimpátiájának, nem mint képviselő, hanem mint újságíró lehet csak vendége a miniszterelnöknek; az ő meghívója ugyanis „nagyságos Lengyel Zoltán szerkesztő urnak“ szól.

— Elintézett affér. Polónyi Géának az Engel-ügy miatt afférja volt Zboray Miklóssal. Ezt az affért a képviselőház mai ülésén szép szerével elintézték. Az interpellációk előtt ugyanis szólásra emelkedett Polónyi Géza és személyes kérdésben kijelentette, hogy mivel Zboray Miklóstól multkori megjegyzéséért kellő felvilágosítást kapott, a vele szemben használt rágalmozó kifejezéseket visszavonja. Ezzel Polónyi odafordult Rakovszkyhoz, aki tudvalevőleg Zboray egyik segédje volt s megkérdezte tőle:

— Rendben van?

— Igen, — felelt Rakovszky zajos derűtség közt.

Ez a kérdés s a válasz rá azt jelenti, hogy

a Polónyi Zboray affér békésen elintéztetett. Ugyancsak a mai ülésen Holló Lajos is kijelentette, hogy az a beszélgetés, amelyet Zboray Miklóssal folytatott s a melyre multkori felszólalásában Zboray hivatkozott, Polónyi Gézára semmi árnyat nem vet. Ezzel aztán minden oldalról szent béke.

— Áthelyezett csendőrkerületi parancsnok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király kerékréti Babcsay Károly ezredet a kolozsvári I. számú csendőrkerület parancsnokát és altorjai Altorjay Imre ezredet, a szegedi II. számú csendőrkerület parancsnokát hason minőségben kölcsönösen áthelyezte. Ez az áthelyezés bennünket annyiból érdekel, hogy az aradi csendőr szárazparancsnokság az új beosztás szerint a szegedi csendőrkerületi parancsnokság alá tartozik.

— Új helyi érdekű vasutak. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a magyar helyi érdekű vasutak részvénytársaságnak különböző keskenyvágányú vonalra adott előmunkálati engedélyt. A miniszter a társasághoz intézett leiratában kiköti, hogy a tervezett vonalaknál kivétel nélkül 0.70 méter nyomtáv veendő alapul. A megadott előmunkálati engedélyek közül bennünket az alábbiak érdekelnek:

A magyar királyi államvasutak nagyváradszegedrókusi vonalának Gyula állomásból kiágazólag Gyula és Gyula-Varsánd községek belterületén át és innen folytatólag Nagy-Zerind irányában Miske, Vadász, Simonfalva és Apáti községek belterületén át Barakonyig. A magyar királyi államvasutak Karcag állomásából kiágazólag a bucsai nagy major és a töviskes major irányában a mára-körösvidéki egyesült helyi érdekű vasutak Szehalom állomásáig. A magyar királyi államvasutak budapest-aradi vonalának Lőkősháza állomásából kiágazólag a Kevermes telep átszelésével és innen folytatólag Kamarás, Almás és Kun-Ágota községek belterületén át az aradi és csanádi egyesült vasutak Bánhegyes állomásáig. A magyar királyi államvasutak Csongrád állomásából kiágazólag Sentes város belterületén át s szentesnél a szentes hódmezővásárhelyi helyi érdekű vasutat átszelve és folytatva a Fábán pusztá irányában a magyar királyi államvasutak Orosháza állomásáig, s innen folytatólag Orosháza belterületén át Sámson irányában Földeákig. A magyar királyi államvasutak Békés-Csaba állomásából kiágazólag a pusztaszentmiklósi és kiskondorosi csárda irányában Kondoros község belterületén át a békés-csanádi helyi érdekű vasut Kondoros állomásáig.

— A delegációból. A magyar delegáció két tagja: Andrássy Tivadar gróf és Khuen-Hedervary Károly gróf tudvalevőleg külföldi uton van s e miatt a delegátusi tagságról lemondottak. Helyettük a legközelebbi két póttagot: Pildner Ferencet és Semsey Boldizsárt hívták be.

— Tisza István gróf és a vidéki sajtó. Tisza István gróf miniszterelnök minden iránt érdeklődő ember. Ennek az érdeklődésnek aztán nemcsak az ember, hanem a miniszterelnök is hasznát veszi. A miniszterelnökről kevesen tudják, hogy a vidéki újságoknak szorgalmas olvasója. Ezen a réven aztán a napokban igen érdekes dologra jött rá. Olvasva a debreceni lapokat, megtudta, hogy a Biharmegye határszélén fekvő Vámospércs községben difteritisz járvány dühöng. A járványról a hatóságok elfelejtették értesíteni a belügyminiszteriumot, Tisza azonnal leiratot intézet Hajdumegyéhez és sürgős jelentést kívánt a járványról. Lett persze nagy riadalom a leíratra s táviratilag ment a jelentés. A sajtót így használja fel Tisza, igen okosan, a közigazgatás egyszerűsítésére.

— Gaudernak tábornok kitüntetésére Gaudernak altábornagyot, az aradi Hadik-huszárezred egykori parancsnokát újabb kitüntetés érte. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király kisdemeteri Gaudernak József altábornagynak, a székesfehérvári V. honvédkerület parancsnoká-

nak sok évi jó szolgálatai elismerésül a Lipót rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— Füredi József árvái részére ma a következő adományokat vettük: Neuman Bertuska (Brád, pályaudvar) 3 kor., Zeman János (Nagyvárad) 2 kor., Deutsch Jakab (Otlaka-Medgyesi puszta) 2 kor. Hozzáadva ezt a legutóbb kimutatott 844 kor. 50 fillérhez, eddigi gyűjtésünk 351 kor. 50 fillért tesz ki.

— A bileki titkos ítélet. Prágán keresztül, a *Narodny Liszt* című lap révén érkezett hozzászólásunk — mint már említettük — híradás a bileki katasztrófa dolgában hozott hadbírósi ítéletről. A hadbírósi ítélet még karácsony előtt ült össze Szerajevóban. A bíróság tagjai voltak Dillmann és Purkily tábornokok, 88-ik gyalogezred két ezredese, a vizsgálóbíró helyét Frank őrnagy töltötte be, míg a tárgyalásokat Frank tábornagy vezette. Az ítéletet, melyet szigorú titokban tartanak, azonnal feltáviratozták a bécsi haditörvényszéknek, amely azt a felsége elé terjeszti.

A vizsgálat első sorban *Dragoni* tábornok, *Török* és *Grünzweig* ezredesek, két vezérkari tisztsz és *Aulich* százados ellen folyt. Akinek századában a szörnyű katasztrófa történt. Nevezettek valamennyien a 12-ik gyalogezredhez tartoznak. Érdekes, hogy a vizsgálatot *Laschi* műszaki őrnagy ellen is kiterjesztették amiatt, hogy szomszárban hagyta halni a katonákat. A Bilek melletti Capelicában ugyanis egy kis órség van, amelynek kötelessége többek között arról gondoskodni, hogy az ott levő ciszternában mindig viz legyen. *Laschi* Ceneleában megkérdezte egy katonától, van-e viz a ciszternában? A katona magyarul felelt, hogy van, amit azonban *Laschi*, aki kukkot sem tud magyarul, nemleges válasznak értelmezett s nem engedte meg a katonának, hogy a ciszternába menjenek: a szomszár s forráság azután megölte őket. *Laschi* műszaki őrnagy ellen az a vád, hogy nem győződött meg személyesen arról, hogy van-e viz a ciszternában, holott ez kötelessége lett volna. Az ítélet csak egy katonatisztet sújt súlyosan, a többieké aránylag enyhe. A felsége az ítéletet még nem hagyta jóvá.

— Az új szepesi püspök. Egyik budapesti esti lap értesítése szerint Várady Lipót Arpád dr. csanádi kanonok, címzetes püspök, vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsost fogják a szepesi püspöki méltóságra kinevezni.

— Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap, január hó 31-én délután négy órakor az Erzsébet utcai leányiskolában nyilvános szórakoztató előadást tart. 1. Szavaltat. Előadja *Mihajlovics* János. 2. Szakelőadás: Tartja dr. *Rádó* Károly ügyvéd. A belépés díjtalan. Ezen előadásra Aradváros hazafias iparosságát és munkáit ezennel meghívja a Munkásképző Intézmény Elnöksége.

— Állami utak törzskönyvezése. Az *arad-debreceni* és a *kisbajor aradi* állami utak törzskönyvezését a kereskedelemügyi miniszter már három év előtt elrendelte, azonban a rendelet foganatosítására mindeddig nem került sor. Csak most fognak hozzá Aradváros határában a törzskönyvezéshez, a mi február harmadikán, negyedikén, ötödikén és hatodikán fog megtörténni. A munkálatokat az államépítészeti hivatal végzi; a városi közönség és az érdekelte földbirtokosok közül bárki jelen lehet.

— A pápa nővérei. Rómából jelentik, hogy a pápa nővérei legközelebb felmondják mostani lakásukat és a Vatikánba költöznek. A pápa harmadik emeleti lakosztálya fölött rendeznek be lakást nővérei számára. Az átköltözés a pápa kívánságára történik, aki eddig csak nagyon kevés időt tölthetett családjá körében.

— Női ügyvédek. *Krisztianiból* táviratozták: A landthing 19 szavazattal 10 ellenében törvényjavaslatot fogadott el, amelynek alapján nők is lehetnek ügyvédek. Egyhangulag elhatározták, hogy a törvényjavaslatot a kormányhoz utasítják.

— A Mensa akadémika Deák-serlegje. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy ma este nyolc órakor az egyetemi ifjúság nagy részvétele mellett folyt le a Mensa Deák Ferenc serlegjének felavatására rendezett rektori diszlokoma. Jelen voltak *Tisza* István gróf, *Plósz* Sándor, *Bereviczy* Albert, *Felitzsch* Artur báró, *Apponyi* Albert gróf, *Szemere* Miklós, *Nagy* Ferenc, *Münnich* Aurél és *Bakó* Mihály, valamint az összes egyetemi tanárok. A lakomán *Hindy* Kálmán mondta az első felköszöntőt, méltatva a Deák-serleg jelentőségét. Felköszöntőket mondtak még: *Heinrich* Gusztáv egyetemi rektor, *Tisza* István gróf miniszterelnök, *Bereviczy* Albert vallásügyi miniszter és *Apponyi* Albert gróf.

— Az Ujházy szobája. Budapestről jelentik: A Sándor-utcában volt Ujházy Edének egy garzonlakása. Bohémember csak aludni tér haza és ezért a fészke is éppen hogy van, diszre, pompára nincs szükség. Ezt előre kell bocsájtanunk, mert az Ujházy szobájáról lesz szó. Ujházy tegnap, a születésnapján csak két óra hosszáig volt vacsorázni távol a lakásáról; mikor két óra múlva barátai, meg tisztelői társaságában hazatért és benyitott a lakásába, álmélkodva állt meg a küszöbön. Nem találta a szobáját. Egy idegen rezidenciába nyitott be, hol fényűzés ragyogott a bő karosszékeken, a seelyem függönyökön, a perzsa szőnyegekön és a medvebőr takarón, az aranyos asztalon pedig két ragyogó kávéfőző gép gözölgött. Ujházy megdörmöszölte a szemét, hogy ébren van-e. Egészen az ajtóig rendben volt minden és egyszerre egy egész más világba nyitott be. Körülnézett, — kérdezősködni akart, de az emberek ártatlan arccal álltak körülötte. Némelyik azonban már nem állhatta tovább és elmosolyodott, Ujházy persze egyszerre könyvelébeadt.

— Marhák! — mondta meghatottságtól remegő hangon. — Marhák, ezt ti csináltátok!

A dolog magyarázata az, hogy egy társaság, amely Ujházyt nemcsak mint művészt, hanem mint a legszeretett méltóbb embert is tiszteli, születésnapjára készítette ezt a meglepetést; ama két óra alatt, míg *Heltai* Jenő Ujházyt vig vacsorával távol tartotta hazulról, nagy pompával bebutoroztaták a szobáját. Az új szobát különben mindjárt fel is szentelték egy óriási csokoládé-tortával, amelynek tetején Ujházy szállóigéje volt cukorból kiforraltva: a „Marha“.

— Párbaező miniszter. A spanyol kamara tegnap tartott ülésen a hadügyminiszter *Soriano* köztársasági párti követtel Nozalának velencei érsekké való kinevezetése alkalmából heves szóváltásba került. A két államférfiu ségégeit küldte egymáshoz. Kormánykörökben megcáfolják a miniszterválságról elterjedt híreket.

— Dinamit-merénylet egy mérnök ellen. Nagy Gyula, a temesvári m. kir. folyammérnöki hivatal mérnöke jelenleg a Kostély melletti Bega zsilipnél hivataloskodik. Mikor tegnap este a zsilip melletti őrházban pihenőre tért, egy dinamit-töltény robbant fel a kapu előtt. Szerencsére a mérnöknek nem esett semmi baja, a lakház azonban erősen megrongálódott. *Podhradsky* Kornél főszolgabíró kiment a helyszínére a vizsgálat megejtése végett. Azt hiszik, hogy a merényletet az ott dolgozó román munkások egyike követte el, kikkel Nagy mérnöknek bér-differenciái voltak.

— Furcsa multság. Farsang alkalmából szabad a tréfa. Ennek révén néha nagyon is éretlen tréfát engedtek meg némelyek. Így tréfáltak meg mult vasárnap *Csanádpalotán* egy egész társaságot. A csanádpalotaiak táncmulatságot rendeztek, a vendégségből senki sem maradt el, aki az uri osztályhoz tartozik. Jó ételben, italban nem volt hiány, jó kedvben és vidám muzsikában sem. Am egyszer mégis vége szakadt a legmulatságosabb éjszakának is. A vendégek fölök rekedtek, hogy hazamenjenek, de a nagy meglepetés csak ekkor várt rájuk: a ruhátréből minden kalapot és kendőt elvitt egy tréfáskedvű ember. Kéréslek az egész házban

a lábrakelt fejrevalókat, de hasztalan, s kénytelenek voltak födetlen fővel eltávozni. Most, mint a tudósító hozzátézi, a csanádpalotai intelligencia kivétel nélkül — náthás.

— Meglőtt diák. *Gyöngyösről* jelentik, hogy az ottani gimnázium előtt ma óriási csődület támadt, mert az a hír terjedt el, hogy az egyik tanulóval valaki agyonlőtte. A hír szerencsére nem volt igaz; csak a gimnázium háta mögött egy pár suhanc Flaubert-puskával lövöldözött és egyik lövés az udvarra jutott, ahol az órákzi szünet alatt a tanulók játszottak. Az egyik diákot két-három szem sörét érte és ebből támadt a vaklárma.

— A Metropolitan-vasut bajai. *Párisból* jelentik: Tegnap éjjel itt az a hír terjedt el, hogy a Metropolitan vasut legkülönböző Boulevard-vonalán baleset fordult elő. Ez a hír úgy kapott szárnyra, hogy egy üres kísérletezési vonat nagy szikraesőt idézett elő és a járókelők azt hitték, hogy a vonat ég.

— Öngyilkosság rendőri asszisztenciával. *Berlinből* jelentik: *Stephan*, állítólagos hírlapíró, aki valami bűnygyben tanuként volt a rendőrséghez beidézve, az őt kihallgató rendőrfőnök előtt revolvért rántott és föbelőtte magát. Azonnal meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— Betörők a zárdában. A szlavóniai Ilok községben levő kapisztránus barátok zárdájában vakmerő betörés történt e hó 26-án éjjel, mely alkalommal nemcsak a zárda mellett lévő templomot rabolták ki, hanem behatoltak a házfőnök szobájába is, ahonnan több mint 2600 korona készpénzt vittek el. Az eset részleteiről az alábbiakat közlik: Három rovott multu betörő, névszerint: *Patics* Sztévo, *Gersics* Dusan és *Protics* Szimó obrovác. lakosok egy sikerült bácskai betörés után a csendőrök üldözése előtt átmenekültek a Bácskával szomszédos Szlavóniába. Ez a három ember a mult kedden éjjel feltörte az iloki barátok templomát, mely egész Szlavóniában a legrégebb és legszebb templom s ami értékes holmit találtak, azt összeszedték. A betörők által okozott zajra felébredt a rendház egyik szolgálója, *Simon* fráter, aki lámpával kezében iparkodott a templomajtóhoz, hogy megtudja a zaj okát. Szerencsétlenségére a rablók előbb vették őt észre, mint ő a rablókat, akik aztán megragadták a frátert, száját beidmörték és így kényszerítették, hogy vezesse őket a gvárdián szobájába. *Simon* fráter megmutatta a rablóknak a kívánt helyet s mielőtt még ajtót nyitott volna nekik, egy feszítővasal betörték az ajtót s az ágyból felriadt öreg házfőnökre revolvért fogva követelték, hogy a rend pénzt adja elő. A megrémült öreg, páter *Kajuss*, előadta a pénzt, de a rablók, úgy látszik, többet akartak, mert afölötti dühökben, hogy több pénzt nem kaptak, úgy az öreg házfőnököt, valamint *Simon* frátert is kegyetlenül összeverték. A rablók azután az elrabolt pénzzel és a templomi drágaságokkal eltávoztak. Másnap délut. n azonban már a csendőrség kezébe kerültek. Egy korcsmáros jelentette fel őket, akinek a korcsmájában az elrabolt pénzen alaposan berugtak. Az öreg házfőnök állapota aggasztó s aligha marad életben.

— Meghalt ítélethirdetés közben. Londonból jelentik: Egy tizennégy napig tartó szenzációs tárgyalás fejeződött be ma. A tárgyalás vége azonban a tárgyalásnál is sokkal szenzációsabb volt. Egy nagy börze csalót, *Whitaker Wright* a „London and Globe Finance Corporation“ igazgatóját azzal vádolták, hogy évek hosszú során át csalta a részvényeseket hamis mérlegekkel. Nem minden részvényest csaltak meg, mert azok, akik betekintheztek az üzleti könyvekbe, még idejekorán visszavonultak és még elég jól el tudták adni részvényeiket. De becsapták a hiszékenyeket, akiket elvakított a nyereségvágy és egész vagyonukat oda adták a társaságnak, mert megbiztak *Whitaker Wright*ben. A mint a társaság megbukott, néhány részvényes, élükön *Whitaker Wright*tel, pénzüket még idejekorán biztonságba helyezték. A részvényesek nagy tömege azonban elvesztette minden befektetett pénzét. Körülbelül 240 mil-

lő koronára rug az az összeg, a mely ily módon a hűtlen bűrzeugnők kezébe került. A részvényesek nem hagyták annyiba a dolgot, hanem sikkasztással vádoiva feljelentették Whitaker Wright-et. Az esküdtek vétkesnek mondták ki a vádlottat és a törvényszék 7 évi fegyházra ítélte. A vádlott látszólag nyugodtan hallgatta végig az ítéletet, majd izgadozni kezdett és szédülés fogta el. Aztán összerogyott és azonnal meghalt. Hirtelen beállott szívzselhűdés okozta halálát. A közönség körében azonban el volt terjedve a hír, hogy a vádlott, a mint az ítéletet kihirdették, mérget vett elő zsebéből és hirtelen lenyelte; ez okozta volna halálát. A hivatalosan megejtett boncoláson aztán kiderült, hogy Whitaker Wright tényleg megmérgezte magát. Hatalmas adag ciankálit hordozott zsebében, amelyet az ítélet kihirdetése után egy őrizetlen pillanatban lenyelte.

— **Furfangos lakásfosztogató asszony.** Budapestről írják: *Lenner* Jánosné, a VI. kerületi Lovag-utca egyik lakónőjénél kiadó szoba volt. Sokáig fityegett a céula, amely a kiadó szobát hirdette a kapu, még sem jelentkezett senki. Végre tegnap déltájban egy fiatal csinos nő csengetett be *Lenner* Jánosné lakásán azzal, hogy ő a kiadó szobát ött nézni, mert azt ki akarja venni, ha megfelel. *Lenner* né ördömmel mutatta meg a szobát, amely úgy látszik, első látásra megnyerte a hölgy tetszését, mert az alig alkudott és előleget adott a házbérre. Az új lakó megmondta, hogy ő özvegy *Siposné* nék hívják és hogy hivatalnoknő egy gyárban. Közben panaszkodott, hogy nagyon megvan hülve és kijelentette, hogy szeretné a szobáját azonnal elfoglalni, mert nem jól érzi magát és szeretne lefeküdni. *Lenner* Jánosné a legnagyobb előzékenységgel bocsátotta rendelkezésére a szobát új lakójának, akinek megágyalt, teát főzött és a jó asszonyokat jellemző gyöngéd-ággal ápolta az ő új lakóját. Alig felelt az ágyba özvegy *Siposné*, csöngettek az ajtón. *Lenner* né ajtót nyitott. Egy hordár jött levéllel és *Lenner* né kereste. A levelet átvéve és kibontva, arról értesült a levélből *Lenner* né, hogy *Ujpesten* lakó testvére hirtelen megbetegedett és éppen azért kéri, hogy sie sen hozzá őt ápolni. *Lenner* né gyorsan magára kapta a kendőjét és elbucszva új lakójától, sietett *Ujpestra* a nővérehez, akit azonban a legjobb egészségben talált és aki mitsem tudott arról a levélről, aminek következtében *Lenner* né *Ujpestra* sietet. Rosszat sejtve, fordult vissza *Ujpestről* *Lenner* né, aki már sejtette, hogy a levél és az ő új lakója között alighanem összefüggés van. Úgy is volt. A mire *Lenner* né visszatért, ki volt fosztva, a szekrények feltörve és az új lakónak hült helye volt. A károsult szegény asszony, azonnal jelentést tett a vakmerő lakásfosztásról a rendőrségnek, amely *Sipos Lajosné* notórius tolvaj személyében rövidesen kézrekerítette a furfangos tolvajt, aki hasonló módon már több lakást fosztott ki.

— **Az üzletalapító.** A bécsi *Kärntner* uton a csendőr észrevette, amint egy cseppnyi gyerek idegen zsebbe tévesztette a kezét. Fülöncsüpte a kis tolvajt s bevitte a főkapitányságra, ahol megmozdult a zsebeit s nem csekély meglepetéssel a következő bőségre akadnak abban: három aranyóra, hét ezüstóra, tiz erszény, néhány zsebkendő s több más apróság volt a gyereknél.

— Hát ezt honnan vetted? — kérdezte a rendőrtiszt.

— Gyűjtöttem . . .

— Az ám, mások zsebéből. Hát ki a te apád, hogy nem vigyáz rád?

— Nem ismerem én az apámat; azt hiszem, nincs is.

— Mi a neve?

— Azt nem tudom.

— Hát hol lakol?

— A *Veronika* néninél . . . De ne tessék rám haragudni; én nem vagyok tolvaj; én csak azért gyűjtöm ezt a holmit, mert üzletet akarok nyitni. Már sok holmim van együtt s egy év múlva vehe-

tek magamnak boltot, ahol ezeket a holmikat el fogom adni. Az ilyen szegény gyerekek, mint én, a maga emberségéből kell élni . . .

A kienc éves tolvaj elvezette a rendőrt a *Veronika* nénihez s egy szalmazsákban egész szakajtóra való lopott holmit találak nála. A kis zsebmetsző különben rendes iskolába jár s jó tanuló is; senki sem sejtette, hogy mit művel titokban.

— **Fekete himlő Konstantinápolyban.** *Konstantinápolyból* jelentik, hogy ott a fekete himlőjárvány kiütött. A megrémült lakosság megrohanta a hatóságokat, és követelte, hogy a hivatalos közegek gondoskodjanak a nép mielőbbi beoltása felől.

— **Humor a vasuton.** Egy utas, akinek becsületessége valóban túllép minden határt, mulatságos jelenetre adott alkalmat az egyik vasuti vonalon. Egy másodosztályú szakaszban egy idős és érdemes külsejű ur foglalt helyet, kicsiny, kilenc esztendő unokájával. A nagy-papa az előírás szerint féláru jegyet váltott unokájának. A robogó vonat egyszerre csak a nyílt pályán megáll, mert az öreg ur megrántotta a vészféket. Amikor a kalauz megállapította, hogy melyik szakaszban hozták mozgásba a féket s kérdést intézett az öreg urhoz, hogy miért állította meg a vonatot, ez a legnagyobb nyugalommal így felelt:

— Az unokám épp az imént lett tizesztendő. Csak meg akarom fizetni a teljes vitedíjat s azért állítottam meg a vonatot, nehog egy fillérrel is megkártsítsam a vasutat.

— **Festő és császárné.** *Courbet* francia festőnek már első kepei figyelmet keltettek annak idején a realizmusukkal. Bámulták ezeket a képeket, de nem vásárolták. A „Falusi temetés”, „Cirkuszi birkozók” és „A löféjtő” című kepei nem hatottak úgy, hogy hamarjában meg is vásárolták volna őket. Ott hagyta hát ezt az irányt és csakhamar egy derűsebb képet állított ki. A tengerparton egy nő fekszik, háttal a néző felé; a nő megismeretesen hatalmas természetű. A képet sokan nézték. Egy napon, írja a „Petit Journal”, *Courbet* több művészársával ott volt a kiállításon, mikor *Eugenia* császárné a szépművészetek miniszterével és gróf *Nieverkerque* kel szintén ott volt. Mikor *Rosa Bonheur* „Lóvásár” című képét nézegette, amelyen igaz lovak láthatók, a császárné kissé túlzottan találta a hatalmas hátgerinceket. Meg is jegyezte hangosan:

— Hát vannak ilyen nagy lovak?

— O, bizonyára felség! — felelte a gróf. A percheroni fajtaból valok, amely büszkesége a francia lótenyésztésnek, s amelyért a külföld is irigyel bennünket.

A császárné örült ennek a magyarázatnak, s aztán folytatta körutját. Hirtelen megállt *Courbet* „*Venus*” előtt, s a nélkül, hogy megkérdezte volna a festője nevét, félhangosan mosolyogva megjegyezte:

— Ez a *Venus* talán szintén a percheroni fajtához hasonlít?

A környezet kacagott, *Courbet* azonban, aki a közelben volt, de a császárné szavait nem értette meg, azt hitte, hogy mulat rajta a császárné. Hát úgy elillan, mint a kámfor. Es azóta engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetett a császárné ellen.

— **Köszönetnyilvánítás.** A *Viktoria* takarékos hitelintézet az aradi polgári jótékony egylet javára ötven koronát volt szives adományozni. Fogadja, ezen emberbaráti adományért ezuton is leghálásabb köszönetünket. Az elnökség.

— **Házassági célból ismerkedni** legbiztosabban lehet „*Házasulandók Lapja*” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot ferfiaktól, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „*Országos Általános Pályázati Hírlap*”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest Erzsébet-körút 18. 326

— **Mulasztás.** *Porter Vilmos* Nagy áruháza a Szabadság téren, folyó hó elseje óta, gyökeres

változtatásokat, mondhatni reformokat létesített a fénykép-ügy terén. Az ingyen fényképek (melyekre minden vevő 3 korona ráfizetés-nél igényt tarthat) eszentul kettős próbán is átesnek, amíg a közönség kezébe jutnak. Az áruház teljesen a saját hatáskörében készíti a képeket és azon felül egy művészi erőt is foglalkoztat, pusztán a retusozásra. Így tehát mindenki biztos lehet abban, hogy oly gyönyörű, művésziileg retusozott élethű nagyított fényképet kap, mely a legelőkelőbb házaknak is díszére válik. Ajánlatos, hogy *Porter Vilmos* Nagy Áruháza páratlan fényképedvezményét minél sürűbben vegye igénybe a közönség, mert a ki nem teszi, tényleg mulasztást követ el.

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Hézagpótló, áldásos célú vállalat az „*Országos Általános Pályázati Hírlap*”. Cselédeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségi álláskeresőknél nincs. Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely azonnal hírt ad az országban megüresedett összes állásokról, ez által minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. *Szolgálatot tesz az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz.* Közöltetnek a hivatalos pályázatok, árlejtések, szállítások is. Hetenkint megjelenve, minden számában számos állami, közigazgatási, magántisztviselő, gazdasági, hivataliszolgái, pénzügyi, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „*Házasulandók Lapja*”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 19. Képviselők *fiókkiadóhivatalok* vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek. 321

— **Nátha, köhögés, rekedtség, nyálkásodás és torokbeli ingerrel kitűnő hatása a *Senega* melipasztilla.** Kapható *Kossuth* gyógyszerárban, *Boros* Bónitér 15. (Dengli ház.) Földes *Kölemen* Deák *Ferenc* utca. Ara egy korona. 43

— **Szoba illatok a legfinomabb minőségekben.** 1. üveg 70 fillér *Vojtek* és *Weisz* nál *Aradon*. 44

Húsz év a fegyházban.

(Szabadulás illaváról.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 29.

Nagyváradon *Papoczy* *Ferenc* t. rendőrfőkapitány írószobájába egy tagbaszakadt, hatalmas válu férfi nyitott be ma délelőtt. Szelid szőke arca sápadt volt, a testén rosszul szabott vadonatúj ruha.

— Instálam alázatosan, jelentkezni jöttem.

— Milyen ügyben?

A jövevény röstelkedve forgatta a kalapját s zavarodottan mosolygott:

— Nem ismer már a tekintetes ur. Persze, persze, Régen volt . . . husz esztendeje . . . Orsánszki vagyok, a híres Orsánszki.

A főkapitány most már emlékezett a névre: *Orsánszki* *Pál* a regrettogettebb haramiák egyike volt két évtizeddel ezelőtt Nagyvárad környékén, Bihar- és Aradmegyékben. Rabolt, gyilkolt s a pusztá hirtől messze vidéken fázta az emberek. Nem a szegénylegények, a futóbetyárok fajtájából került. Egyszerű szolga-legény volt valamely közeli faluban, s rávetemedett a lopásra. Kicsiben kezdte, de hamarosan bandát szervezett s a legvakmerőbb rablókalandok tették ismeretessé a nevét. Eleinte utonállt, a vásárosokat fosztogatta, később már bemerészkedett fényes nappal is a falukba s gyilkolt, ha kellett gyújtogatott. Mindössze husz esztendő suhanc volt, mikor a pandurok kézrekerítették a bihari határon.

A nagyváradai törvényszék 1884-ben életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélte a fiatal rablógyilkost. Az ügyész halált kért a fejére s fiatal kora mentette meg a bitótól. Azóta az illavai fenytő intézetben viselte a súlyos rabságot

a szabadulás reménye nélkül, az életéről való lemondás minden gyötrelmével.

Azonban a fegyháznak nem volt derekabb, szelidebb, jobb viseletű lakója Orsánszkinál, aki a rabságban kétféle mesterséget is kitűnően megtanult. Igen ügyes asztalos és még ügyesebb órás lett belőle. Az intézet igazgatósága pedig miután januárban rabsága huszonegyedik esztendőjét kezdte meg, kegyelemre terjesztette a fegyencet, akinek elengedték hátralevő büntetését, vagyis visszaadták az életét.

Az egykori veszedelmes haramia ma igen békés, jámbor, légynek sem ártó ember, akit a szomorú esztendőnek szenvedése teljesen átalakított. Orsánszki most Nagyváradon fog megtelepedni s iparigazolványt vált, hogy valamelyik mesterségét folytathassa.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A székudvari zendülés. A székudvari képviselőtestületi tagválasztásból kifolyólag keletkezett zendülés ügyében ma délelőtt fél tizenegy órakor hirdette ki *Fábián Lajos dr.* tárgyalási elnök a bíróság ítéletét. Minthogy az ügyész két vádval, *Berár Petruval* és *Muszkán Györggyel* szemben elejtette a vádat, a bíróság ezt a kettőt *felmentette*. A többi hét vádlottat ellenben, névszerint Buzgó Mitrut, Vlagyikán Mihályt, Muszkán Tódort, Balázs Juont, Kokos Juont, Pujka Zentit és Szatmareán Györgyöt a sok enyhítő körülmény figyelembe vételével és a 92. szakasz alkalmazásával hatóság elleni erőszak miatt egyenként *egy-egy hónapi fogházra* ítélte. Ugy *Fikker Károly* alügyész, valamint *Marsau Jusztin dr.* védő és az összes elítéltek felebbezték.

§ Megszüntetett csőd. Az aradi kir. törvényszék mint csődbíróság közhírré teszi, hogy a *Ladányi László* ellen megnyitott csőd vagyonihiány miatt megszüntetett.

§ A megfenyegetett bíró. Lopás miatt került a dunavecsei járásbíró elé ifj. *Lémeth János*. El is ítélték őt, mire főlebbezést jelentett be. A kalocsai törvényszék azonban helybenhagyta az ítéletet, a minnek eredményképpen Németn felszólítást kapott, hogy kezdje meg fogházbüntetését. E felhívással kezében Némth megjelent *Csicsáky Béla* dunavecsei aljarsbíró lakásán, s ártatlanságát hangoztatva, követelte a bírót, hogy fogházbüntetését változtassa át pénzbüntetésre.

— Nekem ez nincs hatalmamban — felelt a bíró.

— No hát akkor meg fogja ezt bánni valaki! — mondta fenyegetőleg a legény.

— Távozzék innen! — kiáltá az albíró haragosan.

— Elmegyek, de meg fog ezért valaki halni! — szölt a legény, s a kabátja alá nyúlált.

A fenyegetett bíró erre cselédeivel kitaszoltatta az erőszakoskodó embert, egyuttal megteve ellene a főjelentést. Az ügyészség hatóság elleni erőszak kísérletének büntette miatt emelt vádat, a kalocsai törvényszék azonban csak közcsend elleni kihágást állapított meg, mert a vádlott nem hivatalos helyiségében, nem hivatalos eljárásban, hanem magánlakásán fejezte meg a bíró. A bíróság tizenhárom napi elzárást és 30 korona pénzbüntetést szabott ki. Az ügyészség a minősítés miatt felebbezett, de a budapesti ítéltábla előtt ma tartott tárgyaláson *Balogh György* ügyész-helyettes a főlebbezést visszavonta, mire a tábla helybenhagyó ítéletet hozott.

NAPIREND.

Január 30. Szombat. Róm. kath. naptár: Mártonka. — Protestáns naptár: Martonka. — Izraelita naptár: Sabbat, Besalach. — Görög-keleti naptár (január 17.): Nagyantál apo-tol. — A nap két 7 óra 16 perckor, nyugszik 4 óra 38 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekljmuzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Január 30. Az aradi tornaegyesület választmányi ülése este 6 órakor (Lyceum.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Kilátás vámháborura.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 29.

Bécsből táviratozzák lapunknak: Holnap lesz itt az első vám-konferencia, a melynek azért tulajdonitanak kiváló jelentőséget, mert azokon a Németország-gal megindítandó kereskedelmi szerződések tárgyalását kell előkészíteni.

Egyelőre az érdemleges tanácskozásokba aligha mennek bele, de mindenestre szó lesz arról, mikép lehetne elhárítani azt az akadályt, melyet a Szell-féle formula a tárgyalások megkezdése elé gördít.

A magyar kormány — mint hírlik — a legközelebbi napokban a törvényhozás elé javaslatot fog benyújtani, a melyben felhatalmazást kér a német birodalommal való kereskedelmi tárgyalások megkezdésére.

Rómából táviratozzák: Salandra volt kereskedelmi miniszter a „Giornale d'Italia” mai számában tiltakozik *Colajanni* képviselő ama vádjai ellen, mintha Salandra választókerületében az opuliai bormelöket azzal hitegette volna, hogy a borsvámklauzulát minden körülmények közt meg fogják újítani az *Ausztria-Magyarországgal* kötendő kereskedelmi szerződésben.

Azt mondja a volt kereskedelmi miniszter nyilatkozata, hogy ha Opuliában nagy az elkeseredés a csalódás miatt, vonjak érte felelősségre *Luzzassit*, azt pedig ő sohasem állította, hogy a borsvámklauzula jelentősége Olaszországra nézve most már sokkal csekélyebb.

Salandra megtámadja az ideiglenes kereskedelmi szerződést, amelynek következtében Olaszország vagy elveszti végképpen a borsvámklauzula által biztosított előnyöket, vagy pedig *vámháborúba* fog keveredni *Ausztria-Magyarországgal*.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Az időjárás változatlan maradt, ködös, nedves hideg, kevéssel alább szállott a hőmérő, mely 30 hideget mutat.

A heti piacot gyéren látogatják gazdák és inkább tengerit árulnak, mint búzát.

Mintegy 500 mm. buza és 800 mm. tengeri kerül forgalomba és kelt el valamivel magasabb áron.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységét véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-s3 minőségű 7.20—7.30.

Buza közép 7.00—7.10

Tengeri 4.60—4.70.

Rozs névleges jegyzés 4.60—7.0.

Arpa névleges jegyzés 4.80—9.0.

Zab névleges jegyzés 4.90—5.00.

Kányzat változatlan.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 116—117 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 122—123 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 121—122 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 121—122 fillérig.

Szorbai: Nehéz páronként 200 kg. rammon felüli súlyban 120—121 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban 119—120 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 116—118 fillérig.

Sertéselészám: Január 26. napján volt készlet 21,599 darab, január 27. napján főlhajtatott 580 darab, január 27. napján elszállított 55 darab, január 28. napján maradt készlet 21,623 darab.

A hizott sertésüzlet irányzata: Elénk.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 29.

Delítőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 12,000 métermázsza került forgalomra, szilárdan tartott áron. Egyéb gabonanemek tartottak. Időjárás hideg.

Estítőzsde. Berlin ¹/₄, Páris 5 magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	7.87—7.88
Buza októberre	7.87—7.68
Rozs áprilisra	6.59—6.60
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.50—5.51
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.34—5.35
Tengeri októberre	—
Repce augusztusra	11.30—11.40

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	7.87—7.88
Buza októberre	7.63—7.69
Rozs áprilisra	6.59—6.60
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.50—5.51
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.33—5.34
Tengeri októberre	—
Repce augusztusra	11.30—11.40

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	671.—
Magyar hitelrészvény	467.—
Leszámitolóbank részvény	461.50
Rima-Murányi vasmű részvény	480.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	671.25
Közuti vasút	560.50
Városi villamos vasut részvény	327.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. L. Arad. A baleset elleni biztosítást beszüntettük, mert nem vált be. A kért lapokat küldjük.

B. B. Vinga. A legutóbbi népszámlálás szerint Aradnak 56.260, Új Aradnak 6139 lakosa volt.

G. G. S. Borossebes. Nem lehet rajta segíteni a tárgya mi. tt.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat déle.ött 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.08
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.05
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról svz. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahonc g. svz. d. u. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankotáról svz. este 9.20

Motormenetek

Arad—Városháztér és Mezöhegyes között.

Battonya felé reggel 8.04	Mezöhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.30
Mezöhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01

Arad—Új-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.35	Kétegyháza felől este 6.06

Ingusz I. és fia tankönyv kiadványai.

Telefon 517.

Minden más kiadónál megjelent tankönyv raktáron van.

- Csik János 16 fall olvasó tábla.
 " " Abc. ára kötve 50 fillér, 2-ik kiadás.
 " " Olvasókönyv a népiskolák II. o. számára, ára 60 fill.
 " " Olvasókönyv a népiskolák III. o. számára, Aradmegye földrajzával, ára 80 fill.
 " " Olvasókönyv IV. osztály számára ára 1 korona.
 " " Aradmegye földrajza, külön lenyomat a Csik-féle min. engedélyezett népisk. olvasóból. Két térkép és számos illusztrációval ellátva, ára keménykötésben 50 fill.

Értesítő könyvecske.

Kiadva az aradi tanítótestületek segélyalapja megbízásából, célszerű újításokkal. Ára kötve 12 fillér.

Aradmegye közli térképe, készült Aradon Réthy L. és fia johirű lithografiai műintézetében, 6 színben vastag velin papíron, ára 20 fill.

Aradmegye térképvázlata, a térképrajzoltatás előfoglalja, ára jó rajzpapíron 06 fill.

Lejtényi Sándor féle térképvázlatok, IV. kiadás. Magyarország hegy és vízrajzi és politikai vázlata, ára laponként 12 fillér. — Európa, Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália és Osztr. Magy. Monarchia térképvázlatai, ára laponként 06 fillér.

Gyűjteményes kiadás védőborítókban 1 kor. 50 fill.

Lejtényi-féle Herbarium, 3. kiadás, ára 1 kor. 50 fill.

Lejtényi-féle Herbarium román nyelven, ára 1 kor. 50 fill.

Dr. Hunyady József, a magyar helyesírás rendszere, az új miniszteri utasítás szerint, II. kiadás, ára 40 fill.

Sófalvy-Pataky Kis Phonomimikai

Teljes kiadás sajtó alatt.

az olvasástanítás kezdete, ára kötve 24 fill. Ezen könyvecske főleg oly iskoláknak készült, a hol egy vagy más okból más abc-t kénytelen a tanító használni. Vezérkönyv hozzá díjtalan. — Teljes kiadás előkészületen.

Kovács Kázmér Szavalókönyv iskolai ünnepélyekre, kiegészítette és átdolgozta Maurer Mihály aradi tanító, ára 50 fill.

Kovács Kázmér 101 örökszép magyar népdal (szöveg), ára 40 fill.

Záray Odön földrajz a népiskolák IV. oszt. számára, 13. kiadás, második, a legújabb nép számlálás adatai szerint átdolgozott lenyomat, ára kötve 60 fill.

Kun-Fülöp Csath, Gazdasági í-métlő iskolai olvasókönyv. Ez az egyetlen könyv, mely az ez évben megjelent ezen iskoláknak szóló tanterv szerint átdolgozott kiadásban jelent meg, 3. kiadás 25—40 ik ezer, ára kötve 1 korona. Készült az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

12 ives nagy képes árjegyzékünk megjelent. Minden tanítónak kívánatra bérmentve ingyen megküldjük.

Kitűnő tisztelettel

Ingusz I. és fia,

könyvkereskedése.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Irta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Cholnoky Viktor.

[56]

(Folytatás.)

— Signor — szól. — Épp oly kevésbé tudom, mit t'ön, hogy mi ellen védelmezem magamat. De valamit mégis elkövettem! Ehelyett a hivatásomat Angliában, hogy lázadást szithassak Szicíliában! Fegyvert hoztam haza. Lázító beszédekkel mondtam. Valamit csak tettem, ha nem is sokat!

A bró csakn m könyögött neki.

— Ne beszéljen így, don Gaetánó — mondta. — Gondolja meg, hogy mit mond!

De Gaetánó olyan vallomásokot tett, mely kényszerítette a törvényszéket, hogy eltélje.

Mikor megmondta neki, hogy huszonkilenc esztendői börtönre ítélték, így kiáltott föl:

— Annak az akarata történik meg, akit az előbb vitték el erre. Történjék velem, aminek történnie kell!

— Többé aztán nem láttam, — mondta a kis Gandolfo, — mert az órszék közre fogta és elvezette. Hanem én, aki halottam, hogyan könyörög azokért, akik megötek a kedvesét, megfogadtam, hogy teszek érte valamit.

Megfogadtam, hogy szép verset mondok érte Szent Sebestyénnek, hogy segítsen rajta. De nem sikerült. Nem vagyok költő, nem tudtam!

S ezzel elhalgatott és hangosan sirva borult arca Szent Sebestyén szobra elé.

— Bocsáss meg, hogy nem tudtam megtenni, — kiáltott, — és segíts rajta mégis! Te tudod, hogy mikor elítélték, megfogadtam, hogy megteszem érte, hogy te megmentsd. De nem tudtam rólad beszélni, s azért te sem fogsz rajta segíteni!

Donna Micaela nem is tudta, hogyan történt, de ő és a kis Rozália, akit Gandolfo szeretett, csakn m egyszerre voltak ott mellette. Magukhoz vonták, megcsókolták s azt mondták, hogy senki úgy nem beszél, mint ő, senki! Nem látja-e, hogy ék sirnak? Szent Sebestyén huzta vele e ég-dve. Donna Micaela gyűrűt magozt Gandolfo ujjára, köröskörül pedig a tömeg trka zsebkendőket lengetett, ami úgy csillogott a tempomról áradó erős fényben, mint a tenger hullámozása.

Viva Gaetánó, viva Gandolfo! — zsibongott a nép.

S virag, gyümölcs, selyemkendő és ékszerrek zápora hullott a kis Gandolfo feé. Donna Micaelát csaknem erőszakkal lökdösték el melőle. De Micaela nem félt többé. Ott állt a hullámzó nép ömög közt és sirt azon való örömben, hogy sirni tud. Hisz ez volt rá nézve a legnagyobb jutalmának!

Megint oda akart furakodni Gandolfohoz: nem győzött eleget hálálkodni neki. Hiszen azt mondta el neki, hogy Gaetánó szereti. Mikor elmondta azokat a szavakat: „Most annak az akarata történik meg, akit erre vitték, — Micaela azonnal megértette, hogy Gaetánó azt hiszi, őt fedi az Alagonak szemfedője.

S erről a halottól mondta:

— Szeretem!

A vér újra végigáradt erein, a szíve újra dobogott, a könyei patakzottak.

— Ez az élet, ez az élet! — szólta magában, miközben a néptömeg ide-oda lökdöste. — Visszatér hozzám az élet! Nem fogok meghalni!

Mindenki oda akart jutni a kis Gandolfohoz, hogy köszönetet mondjon neki, mert a levertség e napjaiban, mikor minden elveszítettnek látszott, olyan valamivel ajándékozta meg őket, amit szerettek, amiben reménykedtek, amire vágyakozhattak.

(Folytatása következik.)

S z e s z ü z l e t.

— Január 29. —

Mai jegyzé-eink: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter $\frac{1}{2}$, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12:80—13— korona mmászánsként.

IDEGENEK ARADON.

— Január 28. —

Fehér Kereszt szálloda. Erdődy I. törzssorvos Szeged. — Rodosi Sándor utazó Budapest. — Adler Dezső utazó Bécs. — Fischer Miksa utazó Bécs. — Kovács Ignác utazó Bécs. — Román Bernát utazó Bécs. — Elek Miklós utazó Budapest. — Fejér József birtokos Seprős. — Deutscher Károly utazó Bécs. — Gottesman Raul főfelügyelő Budapest. — Wachner Lajos utazó Bécs. — Szántó Mór utazó Budapest. — Nemes Sándor utazó Budapest. — Weisberger Vilmos utazó Bécs. — Grünhut Jakab utazó Bécs. — Benthner György utazó Bécs. — Hasenauer Agoston mérnök Budapest. — Salamon Dezső utazó Budapest. — Hegedűs Dezső utazó Budapest. — Leitner Ernő kereskedő Pécska.

Központi szálloda. Báro Solymosy Lajos nagybirtokos Kisjenő. — Weisz Mór gyáros Gyula. — Serben Sándor birtokos Kőrösbánya. — Dr. Szeller Vilmos ügyvéd B.-Csaba. — Czukor Béla utazó Budapest. — Sugar Béla utazó Budapest. — Fai Ferenc utazó Budapest. — Balta Illes közjegyző Kőröslős. — Kroker Pál mérnök Bécs.

Vas szálloda. Zavatzky I. utazó Bécs. — Novák Rudolf utazó Haida. — Gonda Henrik utazó Bécs. — Miku Adorján kereskedő Kőrösbánya. — Grosz Mór utazó Budapest. — Gábor Albert utazó Budapest. — Boros Gábor utazó Budapest. — Schmilovitz I. utazó Bécs. — Kohn Jakab utazó Budapest. — Schlésinger Ottó utazó Bécs. — Bloch Salamon gyáros Eperjes. — Bero Jusztin földm. Koráló. — Rech József utazó Budapest. — Wiedner E. Zsigmond utazó Budapest. — Novák Rudolf utazó Haida. — Kovács Mihály utazó Budapest. — Eder Mihály utazó Budapest. — Rosenblat Miklós utazó Bécs. — Forschner S. utazó Bécs. — Reich Miksa utazó Bécs.

Nemzeti színház.

Bérlet 117. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1904. évi január hó 30 án:

A postásfiú és a húga.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irta: Buchbinder Bernát. Magyar színpad alkalmazták: Sziklai Kornél és Faragó Jenő.

SZEMÉLYEK:

Csipkés Emil	Bónis Lajos.	Szinal Imre	Németh J.
Szalánczi báró Marházi M.	Bulka Ferenc	Juhai József.	
Vankai Endre	Békés Gyula	Merényi Akos	Győre Alajos.
Almai Milka	Gőz Aranka.	Felhő Muki	Polgár S.
Bájkerti Lili	Pajor Agnes.	Felhő Klári	Fóti Frida.
Gombatóvi	Szilassy J.	Pusztits Lipót	Juhász S.
Bodrogi Géza	Simon Jenő.	Pityke,	szolga Ligeti V.

Kezdeté este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Elite Kávéház

Asztalos Sándor-utca 7. szám.

Ma szombaton és vasárnap

nagy

Polgári Tea-estély

az ujonnan átalakított

Elite kávéházban.

Ugyanott

hangverseny

Csonkay Villi zenekara által, kinek szerencséje volt a Szaharay Császár és a sziami ikrek előtt játszott. Kitűnő italok, polgári árak.

Kezdeté 7 órakor.

Kiváló tisztelettel

Löwy Ignác.

Aradi Ipar- és Népbank.

Vagyon. **Mérleg-számla 1903. december 31-én.** Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Készpénzkészlet			240,893	08	Részzénytőke			1.000,000	
Váltótárca			6.411,941	38	Tartalék-alapok:				
Aradi hitelegylet tartozása			384,532	—	Általános tartalékalap... ..	*445,021	61		
Előlegek értékpapírokra... ..			134,160	—	Hitelegyleti tartalékalap	1,411	96		
Előlegek értékpapírokra folyó számlában			751,974	89	Nyugdíj-alap... ..	96,909	25	543,342	82
Jelzálog kölcsönök	529,525	26			Csejthei Varjassy József alapítvány Hitelegylet 5% biztossági alapja...			5,512	50
Záloglevél kölcsönök	778,270	08	1.307,795	34	Betétek:			10,396	38
Zálogházi kölcsönök			247,458	—	1. Takarékpénztári könyvecskékre...	4.541,270	78		
Értékpapírok és sorsjegyek			556,176	99	2. Folyószámlára... ..	105,456	03	4.646,726	21
Nyugdíj-alap értékpapírai			30,000	—	Visszleszámított váltók			2.984,525	85
Ercz- és idegenpénzek			15,444	55	Átruházott záloglevél- és jelzálog kölcsönök			802,681	18
Ingtatlanok:					(ebből a Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára korona 475 360.32)				
Szabadság-tér 18. sz. és Hassinger-utca 2. sz. házak... ..	205,485	59			Hitelezők folyó-számlában			430,319	33
Békéscsabai fő-ut 893. sz. ház... ..	142,568	75			Be nem fizetett betét kamat-adó...			9,463	79
Uj-Arad fő-ut 840. sz. ház	18,070	—			Fel nem vett osztalékok			1,075	—
Egyéb ingatlanok	17,455	61	383,579	95	Előre felvett kamatok és elszámolatlan jövedelmek			101,328	30
Adósok			211,381	74	Nyereség áthozat 1902. évről	12,086	61		
Hátralékos kamatok			23,507	60	Nyereség	156,079	39	168,166	—
Felszerelések 10% leírás után			4,692	44					
			10.703,537	96				10.703,537	96

* Az 1903. évi k. 30,607.90 javadalmazással az általános tartalékalap 475,629.51 koronára emelkedett.

Arad, 1903. évi december hó 31-én.

Laczay Endre, s. k.
vezérigazgató

Hehs Béla, s. k.
cégvezető titkár.

Havas Miksa, s. k.
főkönyvvezető.

Tagányi István, s. k.
elnök-igazgató.

Kristyóry János, s. k.
igazgató.

Reicher Ferencz, s. k.
igazgató.

Szalay Károly, s. k.
igazgató.

Jelen vagyon- és teherkimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Révész Nándor, s. k.
f. ü. b. elnök.

Kneffel Lajos, s. k.
f. ü. b. tag.

Dr. Páris Lajos, s. k.
f. ü. b. tag.

Varjassy Lajos, s. k.
f. ü. b. póttag.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-a és az intézeti alapszabályok 101. §-ában megállapított köteletségünknek a lefolyt 1903. évi üzletévben úgy a központban, mint a b.-csabai fiókintézetnél megfelelően s az intézeti ügykezelés szabályszerű menetéről minden üzletágban az üzleti könyvek, iratok és pénztárak több ízbeni megvizsgálása által tudomást szerezvén, van szerencsénk jelenteni, hogy:

az igazgatóság által elénk terjesztett évi zárszámadásokat, a kereskedelmi törvény 199. §-ában felsorolt szabályok figyelembe vételével összeállított 1903. évi mérleget, valamint a veszteség és nyereség számlát a szabályszerűen vezetett és

helyesen lezárt könyvek úgy az általunk tételről-tételre megvizsgált kimutatások, leltárak, zárszámadások és az ezekre vonatkozó okmányok alapján helyesnek és a valóban teljesen megfelelőnek találtuk;

mihez képest elfogadásra ajánlva az igazgatóságnak az 1903. évi 168.166.— korona tiszta nyereségy hova fordítása tárgyában beterjesztett indítványát, kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1903. év üzletévre vonatkozólag úgy az igazgatóság, mint a tisztelettel alulirott felügyelő bizottság részére a felmentvényt megadni s egyúttal megköszönve a belénk helyezett bizalmat, az igazgatósági jelentésben is jelzett lemondásunkat elfogadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1904. évi január 18.

Az Aradi ipar- és népbank felügyelő-bizottsága:

Révész Nándor, s. k.
f. ü. b. elnök.

Kneffel Lajos, s. k.
f. ü. b. tag.

Dr. Páris Lajos, s. k.
f. ü. b. tag.

Varjassy Lajos, s. k.
f. ü. b. póttag.

Aradmegyei Takarékpénztár.

Az „Aradmegyei Takarékpénztár“

tisztelt részvényesekt

a folyó évi február hó 14-én délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

XXXIII-ik évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1903. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése; határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Az alapszabályoknak a tisztviselői nyugdíjalapról szóló VIII. fejezetének módosítása.
3. a) 5 igazgatónak, a felügyelő-bizottság elnökének, a felügyelő-bizottság 2 rendes és 1 póttagjának megválasztása 3 évre.
b) Nyolc választmányi tagnak megválasztása 2 évre az alapszabályok 105. §-a értelmében.
4. A tisztelt részvényesek netaláni indítványai.

354

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket a közgyűlés napjáig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál Eleken és Battonyán nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1904. évi január hó 31-én.

Az igazgatóság.

**Ha olcsó órákat,
arany- ezüstneműt és ékszertárgyakat
akar vásárolni, látogassa meg**

Deutsch Izidor

óras és ékszerüzletét

Arad, Templon-utca, Minorita-palota.

*Férfi órák 2 forinttól feljebb.
Női órák 3 forinttól feljebb.
14 kar. arany gyűrűk 1 frt 50 krtól
feljebb.*

*Ébresztő órák 1 frt 50 krtól feljebb.
Ezüst lánczok 1 frt 30 krtól feljebb.
Valódi 14 kar. tűz aranyozott lánczok
1 frt 50 krtól feljebb.*

Ingaórák részletfizetésre bárkinek áremelés nélkül.

Tört arany-, ezüst-, zálogcédula készpénzért

a legmagasabb árrban megvétetik vagy más új tárgyakra átcsereztetik.

Telefon 438.

352